

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวของ
วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช
เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

Preparation of Tourism Management for Nominating
Wat Phramahathat Voramahaviharn,
Nakon Si Thammarat Province, Thailand
as a World Heritage Site

โดย

สุดสั่นต์ สุทธิพิศาล

พฤศจิกายน 2560

สัญญาเลขที่ RDG5750041

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

แผนงานวิจัย การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวของ
วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช
เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

Preparation of Tourism Management for Nominating
Wat Phramahathat Voramahaviharn,
Nakon Si Thammarat Province, Thailand
as a World Heritage Site

ผู้วิจัย

ผศ.ดร. สุตสันต์ สุทธิพิศาล

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานผลการวิจัยเป็นของผู้วิจัยวช.และสกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgement)

แผนงานวิจัย การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุมหายาว
จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ประกอบด้วย 2 โครงการย่อยได้แก่ การ
สื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุมหายาว จังหวัดนครศรีธรรมราช
เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก และการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการ
จัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุมหายาว จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียน
เป็นมรดกโลก ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย (สกว.) ซึ่งสนับสนุนทุนวิจัย ซึ่งเป็นการบูรณาการเชิงภารกิจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ
ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน โดยใช้การท่องเที่ยวจะเป็นเครื่องมือในการผสมผสานมิติการพัฒนา
และมิติการอนุรักษ์

ผู้วิจัยขอขอบคุณหน่วยงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนที่ได้ร่วมให้ข้อมูลอันมีประโยชน์
ไม่ว่าจะเป็น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานท่องเที่ยวและวัฒนธรรมราช สำนักงานการท่องเที่ยว
และกีฬาจังหวัดนครศรีธรรมราช มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ตัวแทนชุมชน และอีกทั้งหลาย
หน่วยงาน ที่มีได้เอื้อนามได้ครบผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการวิจัยในครั้งนี้จะนำมาซึ่งแนวทางในการ
เตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัด พระมหาธาตุมหายาว เพื่อเป็นการอนุรักษ์
คุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากลเพื่อทั้งคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวได้รับรู้และตระหนักถึงความจำเป็นในการ
อนุรักษ์มรดกนี้ร่วมกัน

ผศ.ดร.สุดสันต์ สุทธิพิศาล

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้รับการรับรองคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากลโดยคณะกรรมการมรดกโลก ตามเกณฑ์ข้อ i ii และ vi เป็นผลให้บรรจุในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) ตั้งแต่วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2556 เป็นต้นมา ประเทศไทยในฐานะรัฐภาคีของอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกจะต้องจัดทำเอกสารการเสนอขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก (Nomination Dossier) ส่งให้คณะกรรมการมรดกโลกพิจารณาตัดสินเพื่อบรรจุในบัญชีรายชื่อแหล่งมรดกโลก โดยรายงานประกอบการพิจารณานี้ประกอบด้วยส่วนต่างๆตามรูปแบบที่คณะกรรมการมรดกโลกกำหนดไว้ในคู่มือ Preparing World Heritage Nominations ของ UNESCO ซึ่งรายงานฉบับนี้มีแผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว และ แผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวรวมอยู่ด้วย

การท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก มีวัตถุประสงค์สำคัญคือการเผยแพร่คุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากลเพื่อทั้งคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวได้รับรู้และตระหนักถึงความจำเป็นในการอนุรักษ์มรดกนี้ร่วมกัน ซึ่งเป็นผลประโยชน์ทางวัฒนธรรมและทางสังคม นอกเหนือไปจากผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก ดังนั้นการการท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลกนี้จะต้องจัดการทั้งส่วนที่เป็นกายภาพ องค์ความรู้ และ อารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อแหล่งมรดกโลกและกระบวนการพัฒนาทางวัฒนธรรม โดยเคารพต่อคุณค่าของมรดกวัฒนธรรม ผลประโยชน์และความเท่าเทียมของคนและชุมชนผู้ซึ่งสัมพันธ์กับแหล่งมรดกโลก การท่องเที่ยวเป็นการปรับใช้ (Adaptive Use) การอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนรอบแหล่งมรดกโลก ชุมชนจำเป็นต้องอนุรักษ์ต้นทุนของการพัฒนาไว้ ความสัมพันธ์ของแหล่งมรดกโลกและชุมชนเช่นนี้จะทำให้การอนุรักษ์ไม่ใช่การปิดกั้นการพัฒนา หากแต่เป็นการอนุรักษ์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน

การสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว เป็นการนำเสนอคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากลของแหล่งมรดกโลก และ สร้างการรับรู้และความตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมนี้ร่วมกันระหว่างคนในชุมชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวที่มาจากทั่วโลก การสื่อความหมายทางวัฒนธรรมไม่ใช่เพียงแค่การให้ข้อมูล แต่เป็นการบูรณาการศึกษาศาสตร์ นิเทศศาสตร์ และ การสื่อสารประยุกต์ เข้าด้วยกัน เพื่อสร้างการรับรู้ เผยแพร่ความรู้ สร้างความเข้าใจ กระตุ้นจิตสำนึก ด้วยวิธีการสื่อสารและกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งการท่องเที่ยวให้สาธารณชนตระหนักถึงคุณค่าทางวัฒนธรรม (Cultural Value) และความสำคัญของการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมร่วมของมนุษยชาติ

การขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลกและผลจากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นตามมา จะนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆต่อคนในชุมชนรอบแหล่งมรดกโลก การเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวเป็นการพัฒนา “คน” ตั้งแต่ระดับบุคคล ระดับองค์กรและระดับสังคม ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้ทำงานและแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นระบบ ริเริ่มตัดสินใจ กำหนดเป้าหมาย ดำเนินการ รับผิดชอบ ตลอดจนแบ่งปันผลประโยชน์ทุกมิติซึ่งกันและกัน ภายในเครือข่าย โดยใช้การท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลกเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นเป้าหมายร่วมกัน การเสริมสร้างขีดความสามารถนี้จะช่วยให้เครือข่ายพึ่งตัวเองได้ แข่งขันได้ มีอำนาจในการต่อรองและที่สำคัญที่สุดคือรองรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต ซึ่งการให้ความสำคัญต่อคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนานี้ยังสอดคล้องกับ “ภูมิคุ้มกัน” ในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอีกด้วย

จากสถานการณ์และสาระสำคัญดังกล่าวข้างต้น แผนงานวิจัยนี้จึงถูกออกแบบให้ใช้การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก เป็นประเด็นในการบูรณาการเชิงภารกิจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน โดยใช้การท่องเที่ยวจะเป็นเครื่องมือในการผสมผสานมิติการพัฒนาและมิติการอนุรักษ์ โดยการปรับใช้มรดกวัฒนธรรมต่างๆ ผ่านโครงการวิจัย 2 โครงการ คือโครงการวิจัยเรื่อง “การสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ” และ โครงการวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ” แผนงานวิจัยและโครงการวิจัยทั้ง 2 โครงการได้ช่วยเหนี่ยวนำให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมและการทำงานแบบบูรณาการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เป็นหลักควบคู่ไปกับเทคนิคการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งยึดแนวคิดและหลักการจัดการมรดกทางวัฒนธรรมที่ดำรงไว้ซึ่งคุณค่าต่างๆ (Cultural Values) ความเป็นแก่นแท้ทางวัฒนธรรม (Cultural Authenticity) และ บูรณภาพของมรดกทางวัฒนธรรม (Integrity) ตามหลักการของคณะกรรมการมรดกโลกตลอดระยะเวลาการดำเนินการวิจัย แผนงานวิจัยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อจัดทำแผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก
- 2) เพื่อจัดทำแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคนในชุมชน นักท่องเที่ยว และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว เกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อการท่องเที่ยว จากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นมรดกโลก

4) เพื่อจัดทำคู่มือการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

ผลการดำเนินงานของแผนงานวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก สรุปได้ดังนี้

1) ได้แผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก โดยส่วนเนื้อหาของการสื่อความหมาย (Contents) ใช้ **พุทธศิลป์** เป็นประเด็นในการนำเสนอความงามทางสถาปัตยกรรมและความฉลาดในเชิงช่าง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเป็นตัวแทนในการแสดงผลงานชิ้นเอกที่จัดทำขึ้นด้วยการสร้างสรรค์อันชาญฉลาดของมนุษย์ **พุทธภูมิ** เป็นประเด็นในการนำเสนออิทธิพลต่อการสืบทอดด้านสถาปัตยกรรมและการเผยแพร่พุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการมีอิทธิพลต่อการสืบทอดในด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม การวางผังและศิลปกรรมของพุทธศาสนาที่รับมาจากลังกาและเผยแพร่ไปยังดินแดนอื่นๆ ร่วมกับการพัฒนาทางวัฒนธรรมสืบทอดมาเป็นพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์ และ **พุทธศรัทธา** เป็นประเด็นในการนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างวัดพระมหาธาตุกับวิถีชีวิตของผู้คนและชุมชนจากทั้งใกล้และไกล ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเชื่อและความศรัทธาของผู้คนที่มาวัดพระมหาธาตุฯ ทั้งในชีวิตประจำวัน เหตุการณ์สำคัญในชีวิต ประเพณีและพิธีกรรมทั้ง 12 เดือน

ส่วนเครื่องมือของการสื่อความหมาย (Tools) ผู้สื่อความหมายเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมกับวัดพระมหาธาตุฯ โดยอาจใช้ร่วมกับเครื่องมือสื่อความหมายอื่นๆ คือ เครื่องมือสื่อความหมายภายในพื้นที่ ได้แก่ ป้าย เส้นทางเดินและศึกษาด้วยตนเอง สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ศูนย์สื่อความหมายและกิจกรรมพิเศษ และ เครื่องมือสื่อความหมายภายนอกพื้นที่ ได้แก่ กราฟฟิกภาพแบบเคลื่อนไหว (Motion Graphic) ผ่านสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ รวมถึงการกำหนดแนวคิดประชาสัมพันธ์พิเศษ โดยที่เครื่องมือสื่อความหมายทั้งสองแบบนี้ใช้การออกแบบเลขศิลป์ (Graphic) เป็นลายเส้นที่เข้าใจง่ายของคนทุกกลุ่ม และ การใช้สีหลักที่สื่อถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นผ่านตัวหนังสือแล้วปรับโทนสี

ให้ดึงดูดความสนใจและไม่ขัดแย้งกับคุณค่าต่างๆของพื้นที่ ได้แก่ สีเหลืองเข้ม สีฟ้าเข้ม สีส้มแสด สีขาว และสีดำ

แผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุฯ ได้กำหนดหัวข้อหลัก (Theme) คำสำคัญ (Topic) และเครื่องมือ (Tools) ของแต่ละจุด ชุดการสื่อความหมายที่พร้อมใช้งาน และ โปรแกรมการประเมินแผนการสื่อความหมายเพื่อปรับปรุงและพัฒนา

2) ได้แผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก โดยแบ่งออกเป็น 4 ยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 คุ่มครอง ป้องกัน อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมให้คงอยู่ ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรในเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาเครือข่ายการจัดการการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ การพัฒนา และการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

นอกจากนี้ยังได้ จัดทำเนื้อหาและหน่วยการเรียนรู้ในการเสริมสร้างขีดความสามารถ ที่ได้พัฒนาขึ้นจากการวิจัย โดยแบ่งเป็น 2 หมวดหลักได้แก่ หมวดรายวิชาพื้นฐาน และหมวดรายวิชาเพิ่มเติม อีกทั้งคณะผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารจังหวัดนครศรีธรรมราชต่อการรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก จำนวน 3 โปรแกรมเพื่อเครือข่าย 3 กลุ่มคือ

โปรแกรมที่ 1 การเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (กลุ่มชุมชน) เป็นโปรแกรมที่ถูกพัฒนาขึ้นสำหรับประชาชนในท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวในการต้อนรับและการเป็นเจ้าบ้านที่ดี อาทิเช่น ผู้นำชุมชนสมาชิกในชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจพัฒนาทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวมรดกโลกผ่านเทคนิคและวิธีการที่หลากหลายโดยเนื้อหาในโปรแกรมประกอบด้วย 6 หน่วยการเรียนรู้ดังต่อไปนี้ ความรู้เกี่ยวกับมรดกโลก การจัดการการท่องเที่ยว ความรู้เกี่ยวกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร การเป็นเจ้าบ้านที่ดี การเสริมสร้างบุคลิกภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยว และการสื่อสารภาษาอังกฤษระดับต้นเพื่อรองรับการท่องเที่ยวมรดกโลก

โปรแกรมที่ 2 การเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (กลุ่มผู้ประกอบการ) เป็นโปรแกรมที่ถูกพัฒนาขึ้นสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิเช่น ธุรกิจที่พักธุรกิจร้านอาหารธุรกิจการคมนาคมขนส่งและธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึกเพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจพัฒนาทักษะและคุณลักษณะที่พึง

ประสงค์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวมรดกโลกผ่านเทคนิคและวิธีการที่หลากหลายโดยเนื้อหาในโปรแกรม ประกอบด้วย 6 หน่วยการเรียนรู้ดังต่อไปนี้ ความรู้เกี่ยวกับมรดกโลก การจัดการการท่องเที่ยว ความรู้เกี่ยวกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร การสร้างประสบการณ์ที่มีค่าแก่นักท่องเที่ยว การสร้างมาตรฐานการบริการ และการสื่อสารภาษาอังกฤษระดับกลางเพื่อรองรับการท่องเที่ยวมรดกโลก

โปรแกรมที่ 3 การเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (กลุ่มหน่วยงานภาครัฐสมาคมและ NGO) เป็นโปรแกรมที่ถูกพัฒนาขึ้นสำหรับกลุ่มหน่วยงานสนับสนุนประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐทั้งจากส่วนกลางและท้องถิ่นหน่วยงานเอกชนต่างๆที่ไม่ใช่กลุ่มผู้ประกอบการ NGO สมาคมอื่นๆที่ไม่ใช่สมาคมในกลุ่มผู้ประกอบการอาทิเช่นสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาสถานศึกษาสมาคมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดูแลรับผิดชอบมรดกโลกเพื่อเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจพัฒนาทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อรองรับการท่องเที่ยวมรดกโลกผ่านเทคนิคและวิธีการที่หลากหลายโดยเนื้อหาในโปรแกรมประกอบด้วย 6 หน่วยการเรียนรู้ดังต่อไปนี้ความรู้เกี่ยวกับมรดกโลก การจัดการการท่องเที่ยว ความรู้เกี่ยวกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร การเสริมสร้างบุคลิกภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยว การสร้างมาตรฐานการบริการ และการสื่อสารภาษาอังกฤษระดับกลางเพื่อรองรับการท่องเที่ยวมรดกโลก

3) ได้รายงานการศึกษาความคิดเห็นของคนในชุมชน นักท่องเที่ยว และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว เกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อการท่องเที่ยวจากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นมรดกโลก ซึ่งการศึกษาความคิดเห็นของคนในชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว ได้ผลการศึกษาดังนี้ ผลกระทบด้านบวก ได้แก่ มีนักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น ทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดดีขึ้น เป็นการผลักดันทุนทางวัฒนธรรม ผลกระทบด้านลบ ได้แก่ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การจราจรแออัด ปัญหาอาชญากรรม ค่าครองชีพสูงขึ้น มีมลพิษมากขึ้น เกิดวัฒนธรรมแปลกใหม่ขึ้น เช่น การโยนเหรียญไปทอ้งค์พระธาตุ อาจทำให้พระธาตุเสียหาย และผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวพบว่า ผลกระทบด้านเศรษฐกิจในทางบวกพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.33$) ผลกระทบในทางลบพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีราคาแพงขึ้นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.98$)

ผลกระทบทางบวกในด้านวัฒนธรรมพบว่าการขึ้นการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลก จะเพิ่มคุณค่าให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัด

นครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) ส่วนผลกระทบทางลบด้านวัฒนธรรมพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดปัญหาการหมุนเวียนของคนในการนมัสการพระธาตุส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.00$)

ผลกระทบทางบวกในด้านสังคมพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะสร้างชื่อเสียงให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชในระดับสากลส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29$) ส่วนผลกระทบทางลบด้านสังคมพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้วิถีชีวิตของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเปลี่ยนแปลงไปส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.02$)

ผลกระทบในทางบวกด้านสิ่งแวดล้อมพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกกระตุ้นการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.11$) ส่วนผลกระทบทางลบด้านสิ่งแวดล้อมในทางลบพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องใช้ทรัพยากรของจังหวัดนครศรีธรรมราช มากขึ้นและนานขึ้นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.89$)

ผลกระทบทางบวกด้านการจัดการการท่องเที่ยวพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะสร้างความมั่นใจในมาตรฐานให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.14$) ด้านการจัดการการท่องเที่ยวในทางลบพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้เกิดข้อปฏิบัติที่ยุ่งยากในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชและการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งการควบคุมการจัดการการท่องเที่ยวจากภายนอกจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.85$)

4) ได้ต้นฉบับคู่มือการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ซึ่งได้มาจากการค้นคว้าและผลของการวิจัยจากส่วนของแผนงานวิจัยและโครงการวิจัยทั้ง 2 โครงการ คู่มือนี้ประกอบด้วย 3 บท ได้แก่ บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก และ บทที่ 3 - การเตรียมความพร้อมด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

บทคัดย่อ

แผนงานวิจัย การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย 4 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อจัดทำแผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ผลการศึกษาของวัตถุประสงค์นี้เป็นผลการศึกษาวิจัยจากเรื่อง การสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก 2) เพื่อจัดทำแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ผลการศึกษาของวัตถุประสงค์นี้เป็นผลการศึกษาวิจัยจากเรื่อง การเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคนในชุมชน นักท่องเที่ยว และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว เกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยวจากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก ผลการศึกษาของวัตถุประสงค์นี้ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้การจัดประชุม การจัดประชุมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษารวบรวมข้อมูล และ 4) เพื่อจัดทำคู่มือการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ผลการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อนี้ได้จากการนำผลการศึกษาจากข้อที่ 1 2 และ 3 มาวิเคราะห์ร่วมกัน โดยสังเคราะห์ออกมาเป็นคู่มือการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

ผลการดำเนินงานของแผนงานวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก สรุปได้ดังนี้

1) เนื้อหาของการสื่อความหมาย (Contents) ทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว ของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกใช้ 1) ด้านพุทธศิลป์ ที่ได้กล่าวถึงความงามทางสถาปัตยกรรมและความชาญฉลาดในเชิงช่าง 2) ด้านพุทธภูมิ กล่าวถึงอิทธิพลต่อการสืบต่อด้านสถาปัตยกรรมและเผยแพร่วัฒนธรรมลัทธิเถรวาทแบบลังกาวงศ์ และ 3) พุทธ

ศรัทธา ได้กล่าวถึงความสำคัญของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธ

ส่วนเครื่องมือของการสื่อความหมาย (Tools) ผู้สื่อความหมายเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมกับวัดพระมหาธาตุฯ โดยอาจใช้ร่วมกับเครื่องมือสื่อความหมายอื่นๆ คือ เครื่องมือสื่อความหมายภายในพื้นที่ ได้แก่ ป้าย เส้นทางเดินและศึกษาด้วยตนเอง สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ศูนย์สื่อความหมายและกิจกรรมพิเศษ และ เครื่องมือสื่อความหมายภายนอกพื้นที่ ได้แก่ กราฟฟิกภาพแบบเคลื่อนไหว (Motion Graphic) ผ่านสื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์ รวมถึงการกำหนดแนวคิดประชาสัมพันธ์พิเศษ โดยที่เครื่องมือสื่อความหมายทั้งสองแบบนี้ใช้การออกแบบเลขศิลป์ (Graphic) เป็นลายเส้นที่เข้าใจง่ายของคนทุกกลุ่ม และ การใช้สีหลักที่สื่อถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นผ่านตัวหนังสือแล้วปรับโทนสีให้ดึงดูดความสนใจและไม่ขัดแย้งกับคุณค่าต่างๆของพื้นที่ ได้แก่ สีเหลืองเข้ม สีฟ้าเข้ม สีส้มแสด สีขาว และสีดำ แผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุฯ ได้กำหนด 3 ประเด็น คือ ด้านพุทธศิลป์ ด้านพุทธภูมิ และด้านพุทธศรัทธา เป็นหัวข้อหลักในการนำเสนอพร้อมพัฒนาออกแบบเครื่องมือในการสื่อความหมายให้มีความเหมาะสมกับประเด็นเนื้อหา โดยกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบและระยะเวลาในการดำเนินงาน ตลอดจนการประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาและเครื่องมือในการสื่อความหมายทางวัฒนธรรม

2) ได้แผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก โดยแบ่งออกเป็น 4 ยุทธศาสตร์ดังต่อไปนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 1 คุ้มครอง ป้องกัน อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมให้คงอยู่ ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรในเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยว ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาเครือข่ายการจัดการการท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 4 บริหารจัดการองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ การพัฒนา และการบริหารจัดการ

การท่องเที่ยว นอกจากนั้นยังได้เสนอโปรแกรมการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุฯ ที่ได้พัฒนาขึ้นจากการวิจัย จำนวน 3 โปรแกรมเพื่อเครือข่าย 3 กลุ่มคือการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (กลุ่มชุมชน) การเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (กลุ่มผู้ประกอบการ) และการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (กลุ่มหน่วยงานภาครัฐสมาคมและ NGO)

3) ได้รายงานการศึกษาความคิดเห็นของคนในชุมชน นักท่องเที่ยว และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว เกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อการท่องเที่ยวจากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุ

วรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นมรดกโลก รายงานการศึกษาความคิดเห็นของคนในชุมชน นักท่องเที่ยว และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลกระทบที่มีต่อการท่องเที่ยวจาก ขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก ซึ่งการศึกษาความคิดเห็นของคนในชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว ได้ผลการศึกษาดังนี้ ผลกระทบด้านบวก ได้แก่ มีนักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น ทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดดีขึ้น เป็นการผลักดันทุนทางวัฒนธรรม และผลกระทบด้านลบ ได้แก่ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การจราจรแออัด ปัญหาอาชญากรรม ค่าครองชีพสูงขึ้น มีมลพิษมากขึ้น

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวพบว่า ผลกระทบในทางบวกพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชเพิ่มขึ้น เพิ่มคุณค่า สร้างชื่อเสียงให้กับการท่องเที่ยว กระตุ้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างความมั่นใจในมาตรฐานให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช สำหรับ ผลกระทบในทางลบพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีราคาแพง ทำให้เกิดปัญหาการหมุนเวียนของคนในการนมัสการพระธาตุ ทำให้วิถีชีวิตของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเปลี่ยนแปลง นำมาซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องใช้ทรัพยากรมาก , ทำให้เกิดข้อปฏิบัติที่ยุ่งยากในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยว และจะนำมาซึ่งการควบคุมการจัดการการท่องเที่ยวจากภายนอก

4) ได้ต้นฉบับคู่มือการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก แบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลักคือ ส่วนที่ 1 บทนำซึ่งเกี่ยวกับการใช้คู่มือ, ส่วนที่ 2 การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก และส่วนที่ 3 การเตรียมความพร้อมด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

Abstract

The research objectives of preparation of tourism management for nominating Wat Phramahathat Voramahaviharn, Nakon Si Thammarat province, Thailand as a World Heritage Site were 1) to develop cultural Interpretation plan for tourism to nominate Wat Phramahathat Voramahaviharn, Nakon Si Thammarat province, Thailand as a World Heritage Site 2) to develop strategic planning for capacity building in tourism management network to nominate Wat Phramahathat Voramahaviharn, Nakon Si Thammarat province, Thailand as a World Heritage Site 3) to study the stakeholders opinions about the tourism impact toward nominating Wat Phramahathat Voramahaviharn, Nakon Si Thammarat province, Thailand as a World Heritage Site and 4) to produce the handbook about tourism management preparation for upcoming World Heritage site. The research results revealed into 4 main points as following:

1) The contents of cultural interpretation dimension which appropriate for tourism management to Nominate Wat PhraMahathat, Nakhon Si Thammarat, Thailand as a World Heritage site consisted of 3 main dimensions included: 1) the Buddhist art; is regarding architectural beauty and intelligence in its craftsmanship, 2) the Buddhist land; is concerning the influence on continuation of architecture and propagation of Theravada Buddhism of Lanka in Thailand, and 3) the Buddhist faith; is concerning the importance of Wat PhraMahathat, Nakhon Si Thammarat at the heart and soul of the Buddhist.

For the interpretation tools for cultural interpretation for tourism to nominate Wat PhraMahathat, Nakhon Si Thammarat, Thailand as a world heritage site dimension, it offers tools that taking wide variety of user into account by divide the interpretation tools into 2 main groups; which are local tools and tools presented outside Wat PhraMahathat, Nakhon Si Thammarat area; making it accessible to all groups. The interpretation tools focus on the use of graphic design which is the appearance of lines that are easy to understand, and determining the main color by the design of the color

that reflected from the shadow puppet, which are dark yellow, blue, dark orange, orange, white, black and other similar colors. Researcher had taken the 3 topics from content of cultural interpretation dimension as in 1) the Buddhist art ,2) the Buddhist land; and 3) the Buddhist faith to be the main topic for the presentation and develop interpretation tool that is appropriate with the main content. Through assigning responsible agency and cultural interpretation tool to be able to develop a complete interpretation plan for cultural interpretation for tourism to nominate Wat PhraMahathat, Nakhon Si Thammarat, Thailand as a world heritage site.

2) Strategic planning for capacity building in tourism management network to nominate Wat Phramahathat, Nakon Si Thammarat, Thailand as a world heritage site consists of 4 strategies: 1) Protection and conservation of cultural heritage 2) Capacity building of tourism personals in the tourism management network 3) Development of tourism management network and 4) Knowledge management in the areas of conservation development and tourism management. In addition, The researchers have developed three programs in capacity building in tourism management network to nominate Wat Phramahathat, Nakon Si Thammarat, Thailand as a world heritage site upon the weaknesses from current situation analysis and requirements of stakeholders. Three capacity building programs are for three groups of tourism network which are supporting organizations, entrepreneurs and communities.

3) The results of the study the stakeholders opinions about the tourism impact toward nominating Wat Phramahathat Voramahaviharn, Nakon Si Thammarat province, Thailand as a World Heritage Site showed both sides of tourism impact. The positive sides of tourism impact included increasing numbers of tourists, the improvement of local economic, while there were negative tourism impacted were mentioned such as the traffic, criminal rate, the pollution, and the increasing of cost of living. The research survey on tourists' opinion revealed 4 positive tourism impact as followed being a world heritage site would increase the number of tourists in the province, add value and recognition at the international level, motivate the conservation of natural resources, and would make the provincial tourism standardized. As for the negative tourism impacts in the tourist's

perspectives were increasing travel expenditure, causing circulation problems of devotees to the pagoda, lifestyles changing of local people, using more and longer resources for tourism activities, difficulty to organize tourism activities in the province, and bringing external control of tourism management into the province.

4) The tourism management operational guideline for nominating World Heritage Site was produced separated into 3 main parts; introduction to the manual, tourism management aspects in World Heritage Site, and the tourism management preparation for nominating World Heritage Site.

.

.

สารบัญ

บทที่	หน้า
กิตติกรรมประกาศ ก	
บทสรุปผู้บริหาร ข	
บทคัดย่อ ข	
สารบัญ ข	
สารบัญตาราง ณ	
1 บทนำ	
ความสำคัญ และที่มาของปัญหา 1	
วัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย 4	
กรอบแนวคิดของแผนงานวิจัย 5	
วิธีดำเนินการวิจัย 6	
ขอบเขตการวิจัย 12	
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 12	
2 ทบทวนวรรณกรรม	
กระบวนการทัศน์การอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม 15	
คุณค่าทางวัฒนธรรม 17	
มรดกโลก 19	
การจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มรดกโลก 22	
3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว	
3.1ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยวจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก 25	
3.2ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก 32	

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการดำเนินการแผนงานวิจัย	
4.1 ผลจากการศึกษาวิจัยของโครงการวิจัยย่อยที่ 1 การสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก	36
4.2 ผลจากการศึกษาวิจัยของโครงการวิจัยย่อยที่ 2 การเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก	39
4.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคนในชุมชน นักท่องเที่ยว และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว เกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก	45
5 ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้ประโยชน์	
ข้อเสนอแนะ	64
การนำไปใช้ประโยชน์	65
บรรณานุกรม	67
ภาคผนวก	71

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1	ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก 25
3.2	ด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก 27
4.1	ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ 46
4.2	แสดงพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช 49
4.3	ด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก 54
4.4	ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก 62

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

จากการที่คณะกรรมการมรดกโลกได้มีมติรับรองคุณค่าของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ว่ามีความสำคัญระดับสากล เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2556 ที่กรุงพนมเปญ ประเทศกัมพูชา จึงมีผลให้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในบัญชีเบื้องต้นก่อนการเสนอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก (Tentative List) หลังจากนั้นประเทศไทยในฐานะที่เป็นผู้เสนอวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารขึ้นเป็นมรดกโลกจะต้องจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ (Nomination Dossier) ส่งให้คณะกรรมการมรดกโลก เพื่อรับการประเมินของหน่วยงานที่ปรึกษาของคณะกรรมการมรดกโลก (Advisory Bodies) แล้วประกาศขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกซึ่งใช้เวลาต่อไป

ในปัจจุบัน (28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558) คณะทำงานนำเสนอวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารขึ้นเป็นมรดกโลก กำลังจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ตามคู่มือการเตรียมการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก (Preparing World Heritage Nominations Manual) เป็นภาษาไทย ซึ่งกำหนดวันรวบรวมเอกสารคือวันที่ 30 เมษายน พ.ศ.2557 แล้วนำส่งผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ เพื่อพิจารณา หลังจากนั้นจะมีการจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิและคณะทำงานภายในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2557 เพื่อดำเนินการปรับแก้ก่อนที่จะนำไปแปลเป็นภาษาอังกฤษ แล้วนำส่งคณะกรรมการมรดกโลกต่อไป อนึ่งในรายงานฉบับสมบูรณ์จะประกอบด้วยส่วนต่างๆตามรูปแบบที่คณะกรรมการมรดกโลกกำหนด (Format for the Nomination of Properties for Inscription on the World Heritage List) ซึ่งมีแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเป็นส่วนหนึ่งด้วย

หลังจากนั้นรายงานฉบับสมบูรณ์จะถูกจัดส่งให้หน่วยงานที่ปรึกษาของคณะกรรมการมรดกโลก (Advisory Bodies) เพื่อรับการประเมิน ในกรณีของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมจะได้รับการประเมินจากสภาการโบราณสถานระหว่างประเทศ (International Council on Monuments and Sites หรือ ICOMOS) โดยในช่วงเวลาที่จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์จะมีการตรวจสอบและการประเมินของหน่วยงานที่ปรึกษาของคณะกรรมการมรดกโลกอยู่ตลอดเวลา เพื่อจะต้องรายงานผลต่อคณะกรรมการมรดกโลกในการพิจารณาขึ้นทะเบียนต่อไป

จากกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงไปของการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม (Suttipisan, 2008: 8-11) รวมถึงการผสมผสานประโยชน์ของการอนุรักษ์และการพัฒนา ทำให้แนวทางการจัดการพื้นที่มรดกโลกได้เปลี่ยนแปลงไปด้วย การท่องเที่ยวเป็นทั้งภัยคุกคามและโอกาสต่อการจัดการพื้นที่มรดกโลก (UNESCO, 2009) จึงทำให้ต้องมีการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการเพื่อรองรับการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations, 2012) นอกจากนี้แล้ว The Seoul Declaration on Tourism in Asia's Historic Towns and Areas (ICOMOS, 2005) ได้ให้ความสำคัญกับความสมดุลของการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ ประสบการณ์ของนักท่องเที่ยวมากกว่าจำนวนนักท่องเที่ยว การสื่อความหมาย (Interpretation) จะต้องถูกบูรณาการเข้ากับแผนการอนุรักษ์และแผนการท่องเที่ยว การดำรงไว้ซึ่งความเป็นแก่นแท้ (Authenticity) และคุณค่าจากการบูรณาการเชื่อมโยง (Integrity) รวมทั้งการติดตามผลกระทบต่างๆที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว โดยได้กำหนดกลยุทธ์และแนวทางการดำเนินการโดยให้ชุมชนเป็นผู้มีส่วนร่วมหลัก (Key Stakeholders and Participants) ร่วมกับภาคส่วนอื่นๆทั้งในการพัฒนาแผนอนุรักษ์และแผนการจัดการการท่องเที่ยวรวมทั้งการดำเนินการตามแผนนั้น ซึ่งต้องรวมไปถึงพื้นที่โดยรอบ (Settings) ของพื้นที่อนุรักษ์ แผนการจัดการการท่องเที่ยวจะต้องดำรงไว้ซึ่งความยั่งยืนของพื้นที่อนุรักษ์ และ ต้องมีการแบ่งปันประสบการณ์เพื่อสร้างเครือข่ายของการอนุรักษ์และการท่องเที่ยวด้วย

เพื่อให้กลุ่มผู้มีส่วนร่วมหลักมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการอย่างแท้จริง การเตรียมความพร้อมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มรดกโลกจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ดังจะเห็นได้จากคู่มือการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มรดกโลก (Pedersen, 2002) ได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มรดกโลก ผ่านการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว (Capacity Development of Tourism Network) เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มรดกโลก การเสริมสร้างขีดความสามารถนี้เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆด้านการท่องเที่ยวมีความเข้าใจที่ตรงกัน มีเป้าหมายร่วมกัน ตัดสินใจร่วมกัน ดำเนินการไปพร้อมกัน เน้นความสัมพันธ์แบบพึ่งพาไม่ใช่แข่งขันกัน มีการใช้ผลประโยชน์จากการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อมาใช้ในการอนุรักษ์มรดกโลก มีการตรวจสอบติดตามการดำเนินงานเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นและป้องกันปัญหาที่อาจตามมา ที่สำคัญกระบวนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวนี้เป็นทั้งกระบวนการจากล่างขึ้นบน (Bottom-up) และจากบนลงล่าง (Top-down) ซึ่งมีความสำคัญต่อการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มรดกโลก โดยที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มรดกโลกนั้นยังนับรวมถึง เด็ก เยาวชน สตรี คนชรา ผู้พิการ และ ชนพื้นถิ่น (Indigenous People) ที่มีความเกี่ยวข้องกับพื้นที่มรดกโลกทั้งทางตรงและทางอ้อมอีกด้วย (World Heritage Committee, 2012)

จากสถานการณ์และปรากฏการณ์ดังกล่าวข้างต้น แผนงานวิจัยนี้จึงถูกออกแบบให้ใช้การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก เป็นสาระสำคัญ (Theme) ในการบูรณาการชุมชนและภาคส่วนต่างๆ เพื่อ โดยที่การท่องเที่ยวจะเป็นเครื่องมือในการผสมผสานมิติการพัฒนาและมิติการอนุรักษ์ในการปรับใช้มรดกวัฒนธรรมต่างๆ ผ่านการสื่อความหมายและการจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมสำหรับการท่องเที่ยว รวมทั้งการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยว เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อเตรียมวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก นอกจากนี้ แผนงานวิจัยและโครงการวิจัยทั้ง 2 โครงการภายใต้แผนงานวิจัยนี้ยังดำเนินโดยยึดแนวคิดและหลักการจัดการมรดกทางวัฒนธรรมที่ดำรงไว้ซึ่งคุณค่าต่างๆ (Cultural Values) ความเป็นแก่นแท้ทางวัฒนธรรม (Cultural Authenticity) และ บุรณภาพของมรดกทางวัฒนธรรม (Integrity) ตามหลักการของคณะกรรมการมรดกโลกตลอดระยะเวลาการดำเนินการวิจัย

การปรับใช้มรดกวัฒนธรรมคือการนำทุนวัฒนธรรมของท้องถิ่นซึ่งในกรณีนี้คือวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและพื้นที่โดยรอบ มาสร้างประโยชน์อย่างยั่งยืน ไม่ใช่การสงวนรักษาแต่เพียงอย่างเดียว กล่าวคือต้องบริหารจัดการทั้งมิติการพัฒนาและมิติการอนุรักษ์ไปพร้อมๆ กัน มิติการพัฒนาคือการนำทุนของท้องถิ่นมาปรับใช้ด้วยการต่อยอดจากสิ่งที่มีอยู่เดิมไปสู่การสร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มด้วยการหาจุดเด่นที่แตกต่าง เป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ยากต่อการลอกเลียน โดยผ่านกระบวนการคิดเชิงสร้างสรรค์ มุ่งสร้างผลกระทบเชิงบวก ลดผลกระทบเชิงลบ รวมทั้งการดำเนินการต่างๆ ด้วยใจถ่อม ไม่ก้าวร้าว และ เมื่อมีผลประโยชน์ใดๆ เกิดขึ้นก็ต้องนำผลประโยชน์นั้นมาแบ่งปันกันอย่างยุติธรรมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยที่ผลประโยชน์ส่วนใหญ่จะต้องถูกส่งคืนกลับชุมชนท้องถิ่น ส่วนมิติการอนุรักษ์นั้นคือการสงวนรักษาทุนของท้องถิ่นเพื่อไว้ปรับใช้ในวันข้างหน้า เพื่อให้โอกาสและทางเลือกในการใช้ทุนของท้องถิ่นสำหรับอนุชนรุ่นต่อไปตามความต้องการจำเป็นในอนาคต โดยการสงวนรักษาจะต้องดำเนินไปด้วยผลประโยชน์ที่ได้จากการพัฒนา ลดการพึ่งพิงผลประโยชน์จากภายนอกเพื่อก่อให้เกิดความยั่งยืนของมรดกวัฒนธรรม การปรับใช้มรดกวัฒนธรรมในสองมิตินี้มีความขัดแย้ง ในตัวเอง ยากต่อการบริหารจัดการร่วมกัน อีกทั้งยังเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับทั้งภายในและภายนอกชุมชนท้องถิ่นอีกด้วย

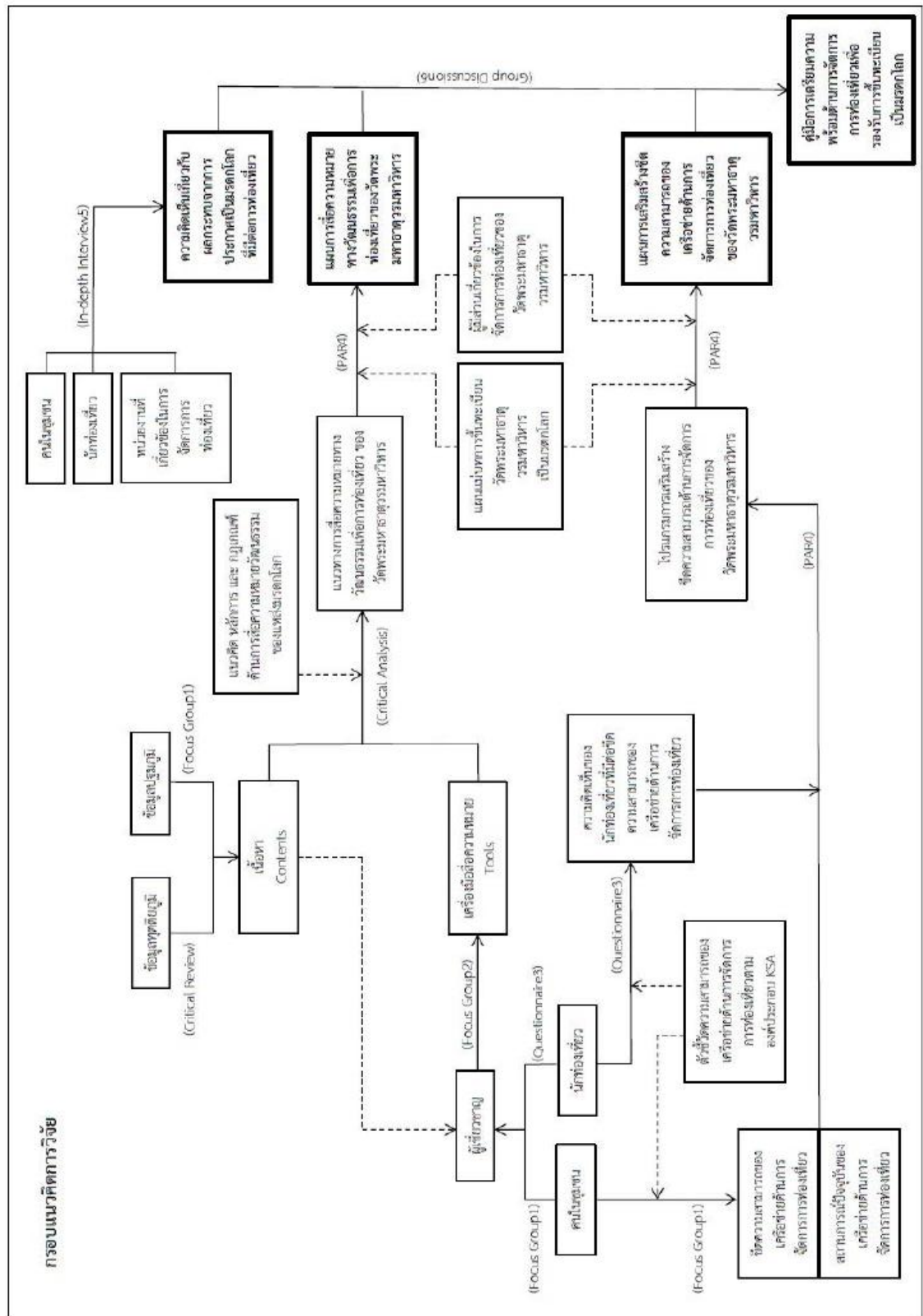
ความสัมพันธ์เชิงอำนาจนี้ทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในสังคม ปัญหาความยากจน การให้ความสำคัญต่อศีลธรรมและวัฒนธรรมที่ดีงามลดลง ความมีน้ำใจน้อยลง ไม่เคารพสิทธิผู้อื่น และ ขาดการยึดถือประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งเป็นความเสี่ยงต่อภูมิสังคมของประเทศ ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงสำคัญในระดับโลกโดยเฉพาะการปรับตัวของเศรษฐกิจโลกเข้าสู่ระบบแบบหลายศูนย์กลาง ผนวกกับการที่ภูมิภาคเอเชียซึ่งรวมถึงกลุ่มประเทศอาเซียนมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจโลกมากขึ้นด้วย จึงทำให้ประเทศ

ไทยต้องเตรียมความพร้อมในหลายด้าน นอกจากนั้นการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศ ซึ่งภาคบริการ รวมถึงการท่องเที่ยว ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เศรษฐกิจแทนที่ภาคเกษตรกรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , 2554) จะเห็นได้ว่าประเด็นวิจัยของทั้งแผนงานวิจัยและโครงการวิจัย 2 โครงการภายใต้แผนการวิจัยนี้จึงสอดคล้องกับกรอบการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2557 ในกลุ่มเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ โดยการปรับใช้ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและพื้นที่โดยรอบ ซึ่งอยู่ในกระบวนการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก มาสร้างรายได้ด้วยการบริหารจัดการการท่องเที่ยว เพื่อที่จะนำรายได้นั้นมาดำเนินการอนุรักษ์วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและพื้นที่โดยรอบ ซึ่งจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเอง เตรียมความพร้อมต่อปัญหาต่างๆ จัดการความเสี่ยงและปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันให้ชุมชนท้องถิ่นในฐานะที่เป็นกลไกและพลังหลักในการพัฒนาฐานรากของประเทศให้มั่นคง

1.2 วัตถุประสงค์ของแผนงานวิจัย

- 1) เพื่อจัดทำแผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก
- 2) เพื่อจัดทำแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก
- 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคนในชุมชน นักท่องเที่ยว และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว เกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นมรดกโลก
- 4) เพื่อจัดทำคู่มือการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

1.3 กรอบแนวคิดของแผนงานวิจัย

1.4 วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุุมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ได้ถูกออกแบบวิธีการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research Methodology) ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และ ส่วนที่เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) นอกจากนั้นแล้ว แผนงานวิจัยยังใช้เทคนิคการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ในหลายขั้นตอนของกระบวนการทำวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ผลสรุปแผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุุมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก
2. ผลสรุปแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุุมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก
3. สรุปความคิดเห็นของคนในชุมชน นักท่องเที่ยว และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว เกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุุมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก
4. จัดทำคู่มือการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

ผลสรุปแผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุุมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

แผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุุมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก เป็นวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ในแผนงานวิจัย การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุุมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก และเป็นวัตถุประสงค์ข้อ ที่ 3 ในโครงการศึกษาวิจัยย่อยที่ 1 เรื่อง การสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุุมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

ผลสรุปแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุุมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

แผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก เป็นวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ในแผนงานวิจัย การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก และเป็นวัตถุประสงค์ข้อที่ 5 ในโครงการศึกษาวิจัยย่อยที่ 2 เรื่อง การเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

เพื่อจัดทำแผนงานการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารโดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจมีดังนี้ ประชากร คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว รวมทั้งคนในชุมชนผู้ทรงคุณวุฒิท้องถิ่นนักวิชาการหน่วยงานด้านการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐทั้งจากส่วนกลางและท้องถิ่น หน่วยงานเอกชนต่างๆที่ไม่ใช่กลุ่มผู้ประกอบการ NGO สมาคมอื่นๆที่ไม่ใช่สมาคมในกลุ่มผู้ประกอบการในจังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มตัวอย่าง คือ ตัวแทนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว ประชาชนในชุมชน ผู้นำชุมชน ตัวแทนบุคลากรของหน่วยงาน/องค์กรของภาครัฐ และตัวแทนบุคลากรของภาคเอกชน ในจังหวัดนครศรีธรรมราชจำนวน 76คน แบ่งเป็น 3กลุ่มดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มหน่วยงานสนับสนุน ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐทั้งจากส่วนกลางและท้องถิ่น หน่วยงานเอกชนต่างๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มผู้ประกอบการ NGO สมาคมอื่นๆ ที่ไม่ใช่สมาคมในกลุ่มผู้ประกอบการ อาทิเช่น สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา สถานศึกษา สมาคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดูแลรับผิดชอบมรดกโลกจำนวน 33 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ประกอบการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิเช่น ธุรกิจที่พัก ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจการคมนาคมขนส่ง และธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก จำนวน 13 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มประชาชนในท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวในการต้อนรับและการเป็นเจ้าบ้านที่ดี อาทิเช่น ผู้นำชุมชน สมาชิกชุมชนในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 30 คน

โดยการจัดประชุมกลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นจากตัวแทนของหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกเพื่อเปิดโอกาสให้ตัวแทนจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับ คณะผู้วิจัยได้จัดการประชุมกลุ่มในวันที่ 22 สิงหาคม 2558 และมีผู้ให้ข้อมูลในการร่วมประชุม

จำนวน 76 คน แบ่งเป็นออกเป็นการประชุมกลุ่มจำนวน 3 กลุ่มซึ่งในแต่ละกลุ่มจะมีตัวแทนผู้ให้ข้อมูลจากทั้ง 3 กลุ่ม เครื่องมือใช้ในการประชุมกลุ่มคือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยข้อมูลที่รวบรวมได้มีการบันทึกไว้อย่างเป็นระบบ และแยกประเภทข้อมูลทั้งไว้อย่างชัดเจน หลังจากการสรุปผลข้อมูลและจัดทำร่างแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกคณะผู้วิจัยได้จัดประชุมกลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ ในวันที่ 18 กันยายน พ.ศ.2558 โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 6 ท่าน คือ ผศ.ดร.โชคชัย สุเวชวัฒนกุล ดร.ลำสัน เลิศกุลประหยัด อาจารย์สิทธิากร ชูทรัพย์ ดร.พิมณต์พัฒน์ รอดทุกข์ อาจารย์ประพนธ์ โอสธสัมพันธ์สุข และอาจารย์ รักษ์ ศิลป์ศรีกุล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการจัดประชุมกลุ่มทั้ง 2 ครั้งคณะผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสร้างข้อสรุปมาจัดข้อมูลให้เป็นระบบเพื่อการวิเคราะห์ โดยแยกประเด็นหรือส่วนย่อยต่าง ๆ จากนั้นพิจารณาหรือหาประเด็นส่วนย่อยที่คล้ายคลึงกัน นำมารวมกันหรือจัดเป็นหมวดหมู่ และวิเคราะห์หาความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ของข้อมูล จนได้ข้อสรุปอันจะนำไปสู่การจัดทำแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

สรุปความคิดเห็นของคนในชุมชน นักท่องเที่ยว และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก

ส่วนที่ 1 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยวจากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช อ้างอิงจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ , 2557 สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยมียอดรวมทั้งสิ้น 2,423,367 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 400 ราย โดนใช้การคำนวณสูตรการกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970) โดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อน 3% โดยจะใช้วิธีการ

สุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยถือเอาความสะดวกหรือความง่ายต่อการรวบรวมข้อมูล (Convenience sampling) ช่วงเวลาของการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน มกราคม 2558–มีนาคม 2558 ในวันธรรมดาและวันหยุดสุดสัปดาห์ตั้งแต่เวลา 9.00-16.00 น. โดยเก็บข้อมูลบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยวจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ โดยแบบสอบถามครอบคลุมประเด็นสำคัญ 3 ส่วนคือ ข้อมูลส่วนบุคคล พฤติกรรมการท่องเที่ยว และความคิดเห็นด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก

การออกแบบเครื่องมือการวิจัย ได้ออกแบบข้อคำถามดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว
2. ด้านพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยว
3. ด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก

ในการทำแบบสอบถามได้ทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา เพื่อให้แบบสอบถามมีเนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาหรือประเด็นที่ต้องการสามารถวัดได้ครบถ้วน โดยได้สร้างแบบสอบถามจากการประมวลศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานในสร้างประเด็นคำถามที่สามารถครอบคลุมเนื้อหา ซึ่งค่าสถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพ คือ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา (IOC : index of item objective congruence) หรือดัชนีความเหมาะสมโดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประเมินเนื้อหาของข้อคำถามเป็นรายข้อโดยใช้เกณฑ์เพื่อหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา

+1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามในแบบประเมินสอดคล้องกับประเด็นวิจัย

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามในแบบประเมินสอดคล้องกับประเด็นวิจัย

-1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามในแบบประเมินไม่สอดคล้องกับประเด็นวิจัย

นำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

ΣR หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

โดยได้เลือกเฉพาะข้อที่มีผลคะแนนตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป

การวิเคราะห์ข้อมูลจากที่รวบรวมได้คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ การตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลของแบบสอบถาม จากนั้นนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติ ด้วยโปรแกรมสถิติทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package of the Social Science) เพื่อสรุปความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างชาติโดยสถิติที่ใช้ในการอธิบายผลได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการแปลผล โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนในการแปลผล ดังต่อไปนี้

ค่าน้ำหนักคะแนน	การแปลผล
4.21-5.00	มากที่สุด
3.41-4.20	มาก
2.61-3.40	ปานกลาง
1.81-2.60	น้อย
1.00-1.80	น้อยที่สุด

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยวจากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 กลุ่มหน่วยงานสนับสนุน ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐทั้งจากส่วนกลางและท้องถิ่น หน่วยงานเอกชนต่างๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มผู้ประกอบการ NGO สมาคมอื่นๆ ที่ไม่ใช่สมาคมในกลุ่มผู้ประกอบการ อาทิเช่น สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา สถานศึกษา สมาคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการดูแลรับผิดชอบมรดกโลก

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้ประกอบการด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิเช่น ธุรกิจที่พัก ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจการคมนาคมขนส่ง และธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก

กลุ่มที่ 3 กลุ่มประชาชนในท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว อาทิเช่น ผู้นำชุมชน สมาชิกในชุมชนเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มที่ 4 กลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร โดยประชากร คือ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดนครศรีธรรมราช (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) โดยพบสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชในปี 2555 ซึ่งมียอดรวมทั้งสิ้น 2,423,367 คน ทั้งนี้ ได้คำนวณสูตรการกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970) และมีความคลาดเคลื่อน 3% จึงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่าง คือ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 400 คน ซึ่งจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูล ได้กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ รวมทั้งหมด 467 คน คิดเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 413 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 54 คน โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยถือเอาความสะดวกหรือความง่ายต่อการรวบรวมข้อมูล (Convenience sampling) และได้เก็บข้อมูลในพื้นที่บริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ร่วมกับการสัมภาษณ์เพื่อระดมความคิดเห็นจากตัวแทนของหน่วยงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว เพื่อให้ได้ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลกของเครือข่ายทั้ง 3 กลุ่ม

จัดทำคู่มือการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

นำข้อมูลที่ได้จากแผนการสื่อความหมายท าววัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก แผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก และผลสรุปความคิดเห็นของคนในชุมชนนักท่องเที่ยว และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว เกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อจัดทำคู่มือการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียน

เป็นมรดกโลก พร้อมกับการทบทวนวรรณกรรมและรายงานการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกแหล่งอื่นมาประกอบ

1.5 ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยที่มุ่งจะนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการที่จะใช้เป็นส่วนหนึ่งของเอกสารประกอบการพิจารณาของ ICOMOS ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ปรึกษาของคณะกรรมการมรดกโลก (Advisory Bodies) ในการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ จังหวัดนครศรีธรรมราช และ พื้นที่เชื่อมโยงกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
2. ขอบเขตด้านระยะเวลา 12 เดือนตั้งแต่เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2557 ถึง เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ การจัดการการท่องเที่ยว (Tourism Management) การสื่อความหมาย (Interpretation) การเสริมสร้างขีดความสามารถ (Capacity Building) ซึ่งทั้งหมดนี้อยู่ในบริบทของการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มรดกโลก

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. คณะทำงานในการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลกได้ใช้ผลงานวิจัยเพื่อเป็นส่วนประกอบในการดำเนินการตามแผนการจัดการการท่องเที่ยวบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และพื้นที่โดยรอบ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนบริหารจัดการพื้นที่มรดกโลก ในการที่จะเชื่อมโยงกับพื้นที่มรดกโลกทั้งในประเทศและประเทศอื่นๆ อีกทั้งยังสร้างความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม
2. คนในชุมชนที่เป็นผู้เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ได้มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลเสนอความคิดเห็น กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชนผ่านทำงานกระบวนการวิจัย นอกจากนั้นผลการวิจัยจะมีส่วนทำให้ชุมชนมีพื้นที่ในการนำเสนออัตลักษณ์ของชุมชนต่อนานาชาติผ่านการท่องเที่ยว รวมทั้งสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางสังคมของชุมชนท้องถิ่น
3. คนในชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ใช้ผลการวิจัยซึ่งได้แก่ แผนการสื่อความหมายและการจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรม และ

แผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยว ในการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งจะทำให้ชุมชนสามารถใช้การท่องเที่ยวในการพัฒนาตนเอง ยกย่องคุณภาพชีวิต และความเป็นอยู่ในท้องถิ่นให้ดีขึ้น อนุรักษ์ความหลากหลายและพัฒนาคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม

4. สำนักงานท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชสามารถใช้ผลการวิจัยในการจัดทำโครงการและกิจกรรมต่างๆในเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวที่อยู่ในความรับผิดชอบเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก

5. กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาสามารถใช้ผลการวิจัยประกอบการวางแผนบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว และ จัดเตรียมงบประมาณด้านการท่องเที่ยวเพื่อสนับสนุนการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก นอกจากนั้นยังใช้คู่มือการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก เป็นแนวทางในการจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าระดับสากล (Universal Values) ที่อาจจะขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกได้ในอนาคต

6. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยสามารถใช้ผลการวิจัยประกอบการวางแผน จัดทำกลยุทธ์และโครงการส่งเสริมการตลาดการท่องเที่ยวในกลุ่มหัตถกรรมสองสมุทร รวมทั้งเชื่อมโยงกับกลุ่มการท่องเที่ยวอื่นๆ ได้แก่ กลุ่มการท่องเที่ยวที่มีความสนใจเฉพาะ กลุ่มการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กลุ่มการท่องเที่ยวแหล่งมรดกโลก

7. องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สามารถใช้ผลการวิจัยประกอบการวางแผนและจัดทำโครงการส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ชุมชน และประชาชน ในการเข้ามามีส่วนร่วมการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกโลก

8. ผลงานวิจัยบางส่วนถูกเก็บไว้ในพื้นที่วิจัย ได้แก่ ความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มรดกโลก ความมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวตั้งแต่เริ่มต้น ขีดความสามารถในการจัดการการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น และ เครือข่ายการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารในฐานะที่เป็นมรดกโลก ทำให้คนในชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับแผนงานวิจัยนี้สามารถได้รับผลประโยชน์จากการวิจัยได้ทันทีตั้งแต่เข้าร่วมแผนงานวิจัย

9. วิธีดำเนินการวิจัย ตั้งแต่การกำหนดประเด็นวิจัย การออกแบบวิธีวิจัย จนถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ซึ่งสามารถใช้เป็นตัวอย่างหรือกรณีศึกษาในการใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการผสมผสานผลประโยชน์ของการอนุรักษ์และการพัฒนา โดยที่มีความยั่งยืนของทรัพยากรทั้งธรรมชาติและวัฒนธรรมเป็นเป้าหมายร่วม

10. นักวิจัยรุ่นใหม่จากหลายสาขาวิชาและสถาบันได้มีโอกาสดำเนินงานร่วมกัน โดยมีผู้ใช้งานวิจัยเป็นที่ปรึกษาเพื่อให้ผลงานวิจัยสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อีกทั้งยังเป็นการบูรณาการระหว่างศาสตร์ และ ข้ามศาสตร์ต่างๆ โดยมีการท่องเที่ยวเป็นทั้งเป้าหมายร่วมและเครื่องมือในการบูรณาการภายใต้กระบวนการทัศน์ แนวคิด และ หลักการระดับสากล

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย 4 ประการ ได้แก่ 1. เพื่อจัดทำแผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก 2. เพื่อจัดทำแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก 3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคนในชุมชน นักท่องเที่ยว และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว เกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก และ 4. เพื่อจัดทำคู่มือการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก มีแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาวิจัยดังนี้

2.1 กระบวนทัศน์การอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม

การอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมส่วนใหญ่ในปัจจุบันมักใช้หลักการของ International Charter for the Conservation and Restoration of Monuments and Sites (1964) หรือที่เรียกกันว่า Venice Charter เป็นการอ้างอิง และได้พัฒนาขึ้นเป็นกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ และ กฎหมายต่างมากมายรวมทั้ง Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (1972) หรือที่เรียกกันว่า World Heritage Convention ด้วย ข้อสังเกตอย่างหนึ่งของทั้ง Venice Charter และ World Heritage Convention ก็คือเอกสารทั้งสองฉบับนี้ถูกร่างขึ้นบนพื้นฐานของแนวคิดการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมตะวันตก กล่าวคือ Venice Charter ถูกร่างด้วยกรรมการ 23 คน ในจำนวนนี้มีเพียงคนเดียวที่มาจากประเทศในทวีปเอเชียคือญี่ปุ่น แต่ก็เป็นผู้แทนของ UNESCO ส่วน World Heritage Convention ถูกรับรองโดยนานาชาติครั้งแรกในปี พ.ศ. 2515 โดยมีเพียง 2 ประเทศเท่านั้นคือญี่ปุ่น และ ปากีสถาน ที่เป็นประเทศในทวีปเอเชีย จากเหตุดังกล่าวทำให้แนวทางการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมโดยการอ้างอิงตาม Venice Charter จึงเหมาะสมกับโบราณสถาน (Archaeological sites) หรือ อนุสรณ์สถาน (Monuments) ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในทวีปยุโรป ภูมิภาคตะวันออกกลางและบางส่วนของเอเชียใต้ เท่านั้น (Logan & O'Keefe, 2007)

พัฒนาการด้านแนวคิดด้านการอนุรักษ์และประสบการณ์ที่ผ่านมาของการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมทำให้กระบวนการทัศน์ในด้านนี้พัฒนาไปจาก Venice Charter เป็นอย่างมาก Burra Charter (1979, 1999) ของประเทศออสเตรเลีย เป็นเอกสารเชิงเทคนิคเฉพาะสำหรับการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมฉบับแรกที่กล่าวถึงการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมที่ไม่ใช่มรดกวัฒนธรรมตะวันตก โดยให้ความสำคัญกับความหลากหลายทางวัฒนธรรมของชนพื้นถิ่น (Indigenous People) รวมทั้งประเพณี ความเชื่อ และคุณค่าทางจิตวิญญาณที่แฝงอยู่ในมรดกวัฒนธรรมของชนพื้นถิ่นจะต้องรวมอยู่ในกระบวนการอนุรักษ์ด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงกระบวนการทัศน์ด้านการอนุรักษ์ในการให้ความสำคัญกับมรดกวัฒนธรรมแบบนามธรรม (Intangible Heritage) ควบคู่ไปกับมรดกวัฒนธรรมแบบวัตถุธรรม (Tangible Heritage) ซึ่งในหลายกรณีไม่สามารถแยกมรดกวัฒนธรรมทั้งสองอย่างนี้ออกจากกันได้ ก็ให้พิจารณาพร้อมกันแบบภูมิทัศน์วัฒนธรรม (Cultural Landscape) นอกจากนี้ Burra Charter ยังให้ความสำคัญต่อพื้นที่โดยรอบ โบราณสถานและอนุสรณ์สถาน โดยใช้คำว่า “Place” แทนที่ “Monument and Site” (Jokilehto, 1998) จะเห็นได้ว่ากระบวนการทัศน์ของการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมได้เปลี่ยนจาก Uniformity of Modernism เป็น Plurality of Postmodernism

Nara Document on Authenticity (1994) แสดงให้เห็นถึงการที่ประเทศในเอเชียได้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและหลักการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมโดยให้คำนึงถึงบริบทวัฒนธรรมของเอเชียในการพิจารณาความเป็นแก่นแท้ทางวัฒนธรรม (Cultural Authenticity) ทางวัฒนธรรมของมรดกวัฒนธรรมเอเชีย บนพื้นฐานของความหลากหลายทางวัฒนธรรมและความจำเพาะทางวัฒนธรรม (cultural diversity and cultural specificity) จึงเป็นจุดสำคัญของการปรับกระบวนการทัศน์การอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมจาก Occidentalism เป็น Orientalism นอกจากนั้นแล้ว Nara Document on Authenticity ยังเพิ่มเติมแนวคิดวัฒนธรรมที่มีชีวิต (Living Culture) ซึ่งเป็นการต่อยอดแนวคิดของมรดกวัฒนธรรมจาก Fossil Heritage เป็น Living Heritage เป็นผลให้การอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมปรับกระบวนการทัศน์จาก Static Approach เป็น Dynamic Approach Charter on the Built Vernacular Heritage (1999) ให้การยอมรับสิ่งปลูกสร้างพื้นถิ่นเป็นมรดกวัฒนธรรมอย่างหนึ่งที่ต้องสงวนรักษาไว้ ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามรดกวัฒนธรรมไม่ได้ถูกจำกัดอยู่ที่สิ่งปลูกสร้างที่เป็นโบราณสถานเท่านั้น แต่ยังนับรวมถึงสิ่งปลูกสร้างที่ถูกใช้ในชีวิตประจำวันด้วย กระบวนการทัศน์การอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมจึงไม่เป็นเรื่องที่จำกัดเฉพาะวัฒนธรรมชั้นสูง (High Culture) อีกต่อไป แต่เป็นเรื่องของวัฒนธรรมมวลชน (Popular Culture)

The Principles for the Conservation of Heritage Sites in China (2002) ได้รับวิพากษ์ว่ามุ่งเน้นการสงวนรักษาเฉพาะแต่ลักษณะทางกายภาพของมรดกทางวัฒนธรรมเหมือนกับแนวคิดการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมตะวันตกมากกว่าแนวคิดการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมเอเชีย (Agnew, Demas,

Sullivan, & Altenburg, 2004) อย่างไรก็ตาม The China Principles ได้ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์คุณค่าจากการบูรณาการเชื่อมโยง (Integrity) เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นแก่นแท้ทางวัฒนธรรม (Cultural Authenticity) ของมรดกวัฒนธรรม ซึ่งถือได้ว่าเป็นการต่อยอด Nara Document ใน UNESCO's Conference of Linking Universal and Local Values: Management a Sustainable Future for World Heritage (2003) ได้รับรองว่าคุณค่าของสถานที่ต่อคนในท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของคุณค่าสากลของมรดกวัฒนธรรม และคุณค่าทั้งสองส่วนนี้ไม่ควรถูกแยกออกจากกัน (World Heritage Centre, 2003) ซึ่งการรับรองนี้แสดงให้เห็นถึงกระบวนการทัศน์ของการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมที่ปรับจาก Universalism เป็น Relativism

The Hoi An Protocols (2005) แสดงให้เห็นถึงแนวคิดการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมเอเชียที่มีลักษณะเฉพาะ ต้องการกระบวนการอนุรักษ์ความเป็นแก่นแท้ทางวัฒนธรรมในบริบทของเอเชีย และให้รายละเอียดในการดำเนินการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมแต่ละแบบอย่างเจาะจง ซึ่งมีการเพิ่มเติมวิธีดำเนินการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมในชุมชนเมืองเป็นการเฉพาะด้วย ซึ่งถือได้ว่าเป็นการปรับกระบวนการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมจากการสงวนรักษาแต่เพียงอย่างเดียว ให้มีการปรับใช้ (Adaptive Re-use) มรดกวัฒนธรรมเพื่อประโยชน์ร่วมสมัยได้

The Seoul Declaration on Tourism in Asia's Historic Town and Areas (2005) นอกจากจะให้ความสำคัญต่อผลกระทบด้านต่างๆของการท่องเที่ยว ที่มีต่อมรดกวัฒนธรรมและกระบวนการอนุรักษ์แล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงกระบวนการทัศน์ในการผสานประโยชน์ของการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม และการพัฒนาทางเศรษฐกิจอีกด้วย

กระบวนการทัศน์ของการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมที่ปรับเปลี่ยน เพิ่มเติม จาก Venice Charter นั้น ยังคงมีวัตถุประสงค์ที่ไม่ได้เปลี่ยนไปเลย ก็คือ การสงวนรักษาคุณค่าทางวัฒนธรรมของมรดกวัฒนธรรมต่างๆเอาไว้ให้ได้มากที่สุด เพื่อส่งมอบให้คนรุ่นหลังต่อไป

2.2 คุณค่าทางวัฒนธรรม

คุณค่าทางวัฒนธรรม (Cultural Value) คือคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ ทางประวัติศาสตร์ ทางวิทยาศาสตร์ ทางสังคมหรือทางจิตวิญญาณ ที่มีต่อผู้คนทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคต (Australia ICOMOS, 1999; China ICOMOS, 2002) สำหรับAustralian ICOMOS (1999) แล้ว Cultural Value มีความหมายเดียวกับ Cultural Significance และ Cultural Heritage Value นอกจากนั้นยังบันทึกไว้ว่า “Cultural significance is embodied in the place itself, its fabric, setting, use, associations, meanings, records, related places and related objects.” (Article 1.2) ส่วน

China ICOMOS (2002: 71) การรับรู้คุณค่าทางวัฒนธรรมเป็นการบวนการต่อเนื่องและเปิดกว้าง ที่ฝังลึกลงในการพัฒนาสังคม และ การสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมด้วย

คุณค่าทางวัฒนธรรมนี้เกิดจากกระบวนการทางวัฒนธรรมของมนุษย์ต่อทุกอย่างรอบๆตัวทั้งวัตถุธรรมและนามธรรม โดยกระบวนการทางวัฒนธรรมนั้นเริ่มตั้งแต่การให้ความหมาย การให้คุณค่า การสร้างสรรค์ จนถึงการจัดกระทำต่อวัตถุธรรมและนามธรรมเหล่านั้น คุณค่าทางวัฒนธรรมสามารถแบ่งเป็นด้านต่างๆได้ดังนี้ (สุดสันต์ สุทธิพิศาล, 2556)

1. คุณค่าทางประวัติศาสตร์ (Historical Value)
2. คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic Value)
3. คุณค่าทางจิตวิญญาณ (Spiritual Value)
4. คุณค่าทางสังคม หรือ ความสัมพันธ์กับผู้คน (Social Value or Associative Value)
5. คุณค่าทางวิทยาศาสตร์ หรือ เทคโนโลยี (Scientific Value or Technological Value)
6. คุณค่าทางสัญลักษณ์ (Symbolic Value)
7. คุณค่าทางเศรษฐกิจ (Economic Value)
8. คุณค่าทางการศึกษา หรือ คุณค่าในการสื่อความหมาย (Educational Value or Interpretative Value)
9. คุณค่าทางการใช้สอยร่วมสมัย (Contemporary Functional Value)
10. คุณค่าจากการหายาก มีน้อย หรือ ความโดดเด่นเฉพาะ (Rare or Uniqueness)
11. คุณค่าจากความเป็นแก่นแท้ (Authenticity)
12. คุณค่าจากการบูรณภาพ (Integrity)

วัตถุธรรมและนามธรรมจะมีคุณค่าทางวัฒนธรรมนี้ สามารถแบ่งระดับของคุณค่าได้ดังนี้

1. ระดับบุคคล (Individual Level)
2. ระดับครอบครัว (Family Level)
3. ระดับชุมชน (Community Level)
4. ระดับเมือง หรือ ระดับจังหวัด (Town or Provincial Level)
5. ระดับภาค หรือ ระดับภูมิภาค (Regional Level)
6. ระดับรัฐ หรือ ระดับประเทศ (State or National Level)
7. ระดับนานาชาติ หรือ ระดับสากล (Outstanding Universal Value)

คุณค่าทางวัฒนธรรมระดับนานาชาติหรือระดับสากล (Outstanding Universal Value) นั้นเป็นระดับสูงที่สุดต่อมนุษยชาติ จนประเมินมูลค่าไม่ได้ เมื่อมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าในระดับนี้สูญเสียชีวิตหรือถูกทำลายลงไปแล้วจะไม่สามารถสร้างใหม่หรือทดแทนได้ รวมทั้งยังมีความจำเป็นที่คนในรุ่นปัจจุบันจะต้องร่วมกันอนุรักษ์ไว้เพื่อส่งมอบมรดกวัฒนธรรมนี้ให้กับคนรุ่นหลัง ถือว่าเป็นสมบัติร่วมกันของมนุษยชาติ ไม่ใช่ของประเทศใดประเทศหนึ่งที่มีมรดกวัฒนธรรมตั้งอยู่ (UNESCO, 2011, 30) จึงเป็นความรับผิดชอบร่วมกันทุกประเทศจนมี Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage หรือที่เรียกกันว่า World Heritage Convention เป็นสนธิสัญญาร่วมกันตั้งแต่ปี พ.ศ.2515 ซึ่งในปัจจุบันมี 190 ประเทศร่วมรับรองสนธิสัญญานี้ และ พยายามขึ้นทะเบียนมรดกวัฒนธรรมที่อยู่ในการครอบครองและมีคุณค่าระดับสากลเป็นมรดกโลก

2.3 มรดกโลก

มรดกโลก (World Heritage) เกิดขึ้นจาก Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (1972) ซึ่งเป็นความพยายามของประเทศต่างๆที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติ ในการที่จะระบุ ค้นหา คัดเลือก สงวนรักษา อนุรักษ์มรดกวัฒนธรรม มรดกธรรมชาติ และ มรดกแบบภูมิทัศน์วัฒนธรรมที่มีคุณค่าระดับสากล (Outstanding Universal Value) เพื่อที่จะนำเสนอ และ ส่งมอบให้คนรุ่นถัดไป ซึ่งมรดกวัฒนธรรม มรดกธรรมชาติ และ มรดกแบบภูมิทัศน์วัฒนธรรม ที่จะขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกนั้นจะต้องมีคุณสมบัติอย่างน้อย 1 ข้อตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

1. เป็นตัวแทนในการแสดงผลงานชิ้นเอกที่จัดทำขึ้นด้วยการสร้างสรรค์อันชาญฉลาดของมนุษย์
2. เป็นสิ่งที่มีอิทธิพลยิ่ง ผลักดันให้เกิดการพัฒนาสืบต่อมาในด้านการออกแบบทางสถาปัตยกรรม อนุสรณ์สถาน ประติมากรรม สวน และภูมิทัศน์ ตลอดจนการพัฒนาศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง หรือการพัฒนาการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ ซึ่งได้เกิดขึ้นในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือบนพื้นที่ใดๆ ของโลกซึ่งทรงไว้ซึ่งวัฒนธรรม
3. เป็นสิ่งที่ยืนยันถึงหลักฐานของวัฒนธรรมหรืออารยธรรมที่ปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบันหรือว่าที่สาบสูญไปแล้ว
4. เป็นตัวอย่างอันโดดเด่นของประเภทของสิ่งก่อสร้างอันเป็นตัวแทนของการพัฒนาทางด้านวัฒนธรรม สังคม ศิลปกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรม ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ

5. เป็นตัวอย่างอันโดดเด่นของวัฒนธรรมมนุษย์ ชนบธรรมเนียมประเพณีแห่งสถาปัตยกรรม วิธีการก่อสร้าง หรือการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ ซึ่งเสื่อมสลายได้ง่ายจากผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทาง สังคมและวัฒนธรรมตามกาลเวลา

6. มีความคิดหรือความเชื่อที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์ หรือมีความโดดเด่นยิ่งใน ประวัติศาสตร์

7. เป็นแหล่งที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์หายากหรือสวยงามเป็นพิเศษ

8. เป็นตัวอย่างที่เด่นชัดของการเป็นตัวแทนในวิวัฒนาการสำคัญต่างๆในอดีตของโลก เช่น ยุค สัตว์เลื้อยคลาน ยุคน้ำแข็ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาความหลากหลายทางธรรมชาติบนพื้นโลก

9. เป็นตัวอย่างที่เด่นชัดในการเป็นตัวแทนของขบวนการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทางธรณีวิทยาหรือ วิวัฒนาการทางชีววิทยา และปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่กำลังเกิดอยู่ เช่น ภูเขา ไฟ เกษตรกรรมขั้นบันได

10. เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดสัตว์และพันธุ์พืชที่หายากหรือที่ตกอยู่ในสภาวะอันตราย แต่ยังคง สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ซึ่งรวมถึงระบบนิเวศอันเป็นแหล่งรวมความอุดมสมบูรณ์ของพืชและสัตว์ที่ทั่วโลก ให้ความสนใจด้วย

นอกจากหลักเกณฑ์ทั้ง 10 ข้อ ข้างต้นแล้ว ยังมีส่วนสำคัญอีก 2 ส่วน ประกอบการพิจารณา คุณค่าระดับสากลของมรดกวัฒนธรรม คือ

1. มรดกวัฒนธรรมนั้นจะต้องมี คุณค่าจากความเป็นแก่นแท้ (Authenticity) และ คุณค่าจาก การบูรณาการเชื่อมโยง (Integrity) ตามที่คณะกรรมการมรดกโลกกำหนด (World Heritage Centre, 2008, Paragraph 79-95) ซึ่งการประเมินคุณค่าจากความเป็นแก่นแท้ และ คุณค่าจากการบูรณาการ เชื่อมโยง นั้นจะต้องดำเนินการตามคู่มือ Preparing World Heritage Nominations (2011: 61-67) อย่างละเอียด

2. มรดกวัฒนธรรมนั้นจะต้องมีการปกป้องรักษา และ การจัดการตามที่คณะกรรมการมรดกโลก กำหนด (World Heritage Centre, 2008, Paragraph 96-119) ซึ่งมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าระดับ สากลอาจถูกใช้ประโยชน์ได้ในแนวทางที่ยั่งยืน แต่จะต้องมีการจัดการที่ทำให้มั่นใจได้ว่าการใช้ประโยชน์ จะไม่ลดคุณค่าระดับสากลของมรดกวัฒนธรรมนั้น

2.3.1 กระบวนการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

การดำเนินการขึ้นทะเบียน มรดกวัฒนธรรม มรดกธรรมชาติ และ มรดกแบบภูมิทัศน์วัฒนธรรม เป็นมรดกโลก เป็นการทำงานร่วมกันของคณะกรรมการมรดกโลก และ ประเทศสมาชิกที่เป็นสถานที่ตั้ง

ของมรดกวัฒนธรรม มรดกธรรมชาติ และ มรดกแบบภูมิทัศน์วัฒนธรรม ที่จะขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก และรับรอง World Heritage Convention แล้ว ซึ่งมีขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ประเทศสมาชิกเสนอบัญชีเบื้องต้นก่อนการเสนอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก (Tentative List) ต่อคณะกรรมการมรดกโลก ซึ่งบัญชีเบื้องต้นนี้ประกอบด้วยสถานที่ที่ต้องการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ภายใน 5-10 ปี

2. ประเทศสมาชิกจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ (Nomination File) ส่งให้คณะกรรมการมรดกโลกเพื่อสนับสนุนการพิจารณาสถานที่ในบัญชีเบื้องต้น เนื่องจากคณะกรรมการมรดกโลกมีกำหนดการประชุมที่แน่นอน ทำให้ประเทศสมาชิกจะมีเวลาในการเตรียมรายงานฉบับสมบูรณ์นี้ค่อนข้างจำกัด ในกรณีที่ประเทศสมาชิกเป็นประเทศกำลังพัฒนาจะได้รับความช่วยเหลือด้านการเงินจาก กองทุนมรดกโลก (World Heritage Fund)

3. สำนักงานมรดกโลก (World Heritage Centre) ตรวจสอบรายงานฉบับสมบูรณ์ให้ครบถ้วน แล้วส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ให้กับหน่วยงานที่ปรึกษาของคณะกรรมการมรดกโลก (Advisory Bodies) เพื่อดำเนินการประเมิน โดยที่สถานที่ทางวัฒนธรรมประเมินโดย ICOMOS และ สถานที่ทางธรรมชาติประเมินโดย IUCN ส่วนสถานที่แบบภูมิทัศน์วัฒนธรรมหรือแบบผสม ดำเนินการประเมินทางธรรมชาติโดย IUCN แล้วจึงส่งมาที่ ICOMOS ประเมินด้านวัฒนธรรม

4. หน่วยงานที่ปรึกษาของคณะกรรมการมรดกโลกดำเนินการประเมิน แล้วส่งผลการประเมิน พร้อมคำแนะนำกลับไปยังสำนักงานมรดกโลก

5. สำนักงานมรดกโลกส่งผลการประเมินและคำแนะนำไปยัง คณะกรรมการบริหารของคณะกรรมการมรดกโลก (World Heritage Bureau) เพื่อพิจารณาเบื้องต้นและให้คำแนะนำเพิ่มเติมแก่คณะกรรมการมรดกโลก รวมทั้งกำหนดวัน เวลาและวาระการประชุม ประสานงานกับประเทศสมาชิก เพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติม แก้ไขปัญหาที่พบ เพื่อให้ประเทศสมาชิกรวบรวมข้อมูลในการประชุมที่จะถึง

6. คณะกรรมการมรดกโลกพิจารณาผลการประเมินในการประชุมประจำปี ซึ่งโดยปกติจะจัดในเดือนมิถุนายน แล้วลงความเห็นว่าจะขึ้นทะเบียนสถานที่ที่ถูกเสนอเป็นมรดกโลกหรือไม่ ในหลายกรณี คณะกรรมการมรดกโลกมีมติให้ประเทศสมาชิกส่งข้อมูลประกอบการพิจารณาเพิ่มเติม มีน้อยครั้งมากที่คณะกรรมการมรดกโลกมีมติปฏิเสธการขึ้นทะเบียนสถานที่ที่ถูกเสนอเป็นมรดกโลก

7. เมื่อคณะกรรมการมรดกโลกมีมติรับรองสถานที่ที่ถูกเสนอเป็นมรดกโลก ประเทศสมาชิกจะต้องดำเนินการตามแผนอนุรักษ์ โดยจะต้องถูกตรวจสอบและติดตาม ตามที่คณะกรรมการมรดกโลกกำหนด

จากกระบวนการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกข้างต้นจะเห็นได้ว่าคณะกรรมการมรดกโลกให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดเตรียมข้อมูลในขั้นตอนต่างๆ ที่ครบถ้วนรัดกุม เป็นระบบ โดยมีการจัดทำคู่มือการเตรียมการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก (Preparing World Heritage Nominations Manual) และกำหนดรูปแบบของรายงานฉบับสมบูรณ์ (Format for the Nomination of Properties for Inscription on the World Heritage List) ไว้อย่างชัดเจน นอกจากจะต้องชี้แจงข้อมูลต่างๆ อย่างละเอียดแล้ว ยังจะต้องแสดงแผนที่กำลังใช้ดำเนินการอนุรักษ์และจัดการสถานที่ที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ซึ่งแผนพัฒนาการท่องเที่ยวถือเป็นส่วนหนึ่งของแผนการจัดการสถานที่ด้วย (World Heritage Centre, 2005, Section 5)

2.4 การจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่มรดกโลก

จากกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงไปของการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมจากที่เคยสงวนรักษาโดยไม่ให้มีการใช้ประโยชน์จากมรดกวัฒนธรรม เป็นการอนุรักษ์แบบมีการผสมผสานประโยชน์กับการพัฒนาทางเศรษฐกิจผ่านการปรับใช้มรดกวัฒนธรรมในลักษณะที่เหมาะสม พอดีและยั่งยืน การท่องเที่ยวถือเป็นเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ในการผสมผสานประโยชน์เช่นนี้ได้ โดยที่การท่องเที่ยวสามารถสร้างผลตอบแทนทางเศรษฐกิจโดยใช้มรดกวัฒนธรรมเป็นต้นทุน แล้วนำผลตอบแทนมาใช้ในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมได้ลักษณะเช่นนี้ทำให้การอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมลดการพึ่งพาแหล่งเงินจากภายนอก พึ่งตนเองได้และเกิดความยั่งยืนในที่สุด แต่การจัดการการท่องเที่ยวนั้นมีความซับซ้อน มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำนวนมาก มีผลประโยชน์และความสัมพันธ์เชิงอำนาจสูง

International Cultural Tourism Charter: Managing Tourism at Places of Heritage Significance (ICOMOS, 2002) ได้กำหนดหลักการจัดการการท่องเที่ยวของสถานที่ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรม ไว้ดังนี้

1. เนื่องจากการท่องเที่ยวนำมาซึ่งการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมต้องแสดงความรับผิดชอบและจัดการอย่างดีเพื่อเปิดโอกาสให้คนในชุมชนเจ้าบ้านและนักท่องเที่ยวได้มีประสบการณ์และความเข้าใจมรดกวัฒนธรรมของชุมชนเป็นอย่างแรก
2. ความสัมพันธ์ของมรดกวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งอาจก่อให้เกิดคุณค่าที่ขัดแย้งกัน จึงจะต้องบริหารจัดการในแนวทางที่ยั่งยืนเพื่อผู้คนในปัจจุบันและอนาคต
3. การวางแผนการอนุรักษ์และการท่องเที่ยวสำหรับสถานที่ที่เป็นมรดกวัฒนธรรมจะต้องมั่นใจว่านักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ ความพึงพอใจและเกิดความสุข

4. คนในชุมชนเจ้าบ้านและชนพื้นถิ่นจะต้องมีส่วนร่วมในการวางแผนทั้งแผนการอนุรักษ์และแผนการท่องเที่ยว

5. กิจกรรมต่างๆทั้งการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์จะต้องให้ผลตอบแทนกับคนในชุมชนเจ้าบ้านเป็นหลัก

6. การส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวจะต้องปกป้องและยกระดับคุณลักษณะต่างๆของทั้งมรดกธรรมชาติและมรดกวัฒนธรรม

The Seoul Declaration on Tourism in Asia's Historic Town and Areas (2005) ได้ยืนยันการบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวกับการสงวนรักษามรดกวัฒนธรรมของเมืองโบราณในทวีปเอเชีย ซึ่งรวมไปถึงสถานที่ที่เป็นมรดกโลกด้วย ประเด็นสำคัญต่างๆที่จะต้องตระหนักในการจัดการการท่องเที่ยวสำหรับสถานที่ที่เป็นมรดกวัฒนธรรม มีดังนี้

1. สร้างความสมดุลระหว่างการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์
2. ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่เน้นการให้ประสบการณ์กับนักท่องเที่ยว มากกว่าการท่องเที่ยวแบบกลุ่มใหญ่ (Mass Tourism)
3. บูรณาการการสื่อความหมายเข้ากับแผนการอนุรักษ์และแผนการท่องเที่ยว
4. รักษาไว้ซึ่งความเป็นแก่นแท้ของเมืองโบราณและพื้นที่โดยรอบ
5. เฝ้าระวังผลกระทบต่างๆจากการท่องเที่ยว (Impacts of Tourism)

นอกจากนั้นแล้ว Seoul Declaration ยังได้แนะนำกลยุทธ์และแนวทางปฏิบัติดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนต่างๆที่อยู่ในเมืองโบราณและพื้นที่โดยรอบ ตลอดจนกระบวนการจัดการการท่องเที่ยว สร้างความตระหนักในการมีส่วนร่วมทั้งในการอนุรักษ์และการท่องเที่ยว รวมไปถึงการให้ข้อมูลและคำปรึกษาต่างๆ
2. การประสานเชื่อมโยงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆเพื่อพัฒนาและดำเนินการตามแผนอนุรักษ์และแผนการท่องเที่ยว โดยมีคนในชุมชนเจ้าบ้านร่วมอยู่ด้วย
3. การรวมพื้นที่รอบๆโบราณสถานและอนุสรณ์สถานให้อยู่ทั้งในแผนการอนุรักษ์และแผนการจัดการการท่องเที่ยว
4. การมีความมั่นใจในความยั่งยืนของแผนการจัดการการท่องเที่ยวทั้งเชิงสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม
5. การแบ่งปันประสบการณ์กับเครือข่ายต่างๆ เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานร่วมกัน

จากแนวคิด กฎเกณฑ์ และ ข้อตกลงต่างๆข้างต้นได้พัฒนาเป็นกรอบแนวคิดของแผนงานวิจัย โดยที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ โดยมีคนในชุมชนต่างๆเป็นจุดเหวี่ยง (Fulcrum) ในการเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย คณะผู้วิจัยเป็นเพียงผู้เอื้ออำนวยผ่านกระบวนการวิจัยและกิจกรรมต่างๆที่ได้ ออกแบบไว้

บทที่ 3

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว

จากการประชุมกลุ่มย่อยของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก พบว่าผลกระทบด้านบวก ได้แก่ มีนักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น ทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดดีขึ้น เป็นการผลักดันทางวัฒนธรรม ผลกระทบด้านลบ ได้แก่ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การจราจรแออัด ปัญหาอาชญากรรม ค่าครองชีพสูงขึ้น มีมลพิษมากขึ้น เกิดวัฒนธรรมแปลกใหม่ขึ้น เช่น การโยนเหรียญไปที่องค์พระธาตุ อาจจะทำให้พระธาตุเสียหาย

ในการศึกษาด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก ในกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้ทราบข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว และผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก ในประเด็นด้านเศรษฐกิจ (Economic) สังคม (Social) วัฒนธรรม (Cultural) สิ่งแวดล้อม (Natural) และการจัดการการท่องเที่ยว (Tourism Management) ดังแสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก

	ผลกระทบด้านบวก	ผลกระทบด้านลบ
ด้านเศรษฐกิจ	- มีรายได้จากการท่องเที่ยวมากขึ้น - เศรษฐกิจดีขึ้น - มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น	- ธุรกิจขนาดเล็กตาย - นักท่องเที่ยวไม่พักในจังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ไปพักที่หาดใหญ่ตาม slogan “ไหว้พระธาตุคอน นอนหาดใหญ่”
ด้านสังคม	- ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวตื่นตัวรับการท่องเที่ยว	- ค่าครองชีพสูงขึ้น - ปัญหาอาชญากรรมสูงขึ้น - ประชาชนทั่วไปขาดความรู้

	ผลกระทบด้านบวก	ผลกระทบด้านลบ
		- ชาวพระธาตุขึ้นสนิมมีผลกระทบอย่างมากด้านจิตใจ
ด้านวัฒนธรรม	- ผลักดันทุนทางวัฒนธรรมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม	- เกิดวัฒนธรรมแปลกๆ ขึ้น เช่น การโยนเหรียญไปทอองค์พระธาตุ - มีคนต่างศาสนาเข้ามาเป็นจำนวนมาก ไม่ไหว้พระแต่มาชม ดู ชื้อ ของ
ด้านสิ่งแวดล้อม		- มีมลพิษสูงขึ้น
ด้านการจัดการการท่องเที่ยว		- การหลอกขายสินค้าให้แก่นักท่องเที่ยว - มักคุเทศก์เป็นของบริษัททัวร์ที่เป็นคนต่างถิ่นได้ผลประโยชน์ แต่คนท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ต้องมีหน้าที่รักษา - รถเข้าไปจอดในพระธาตุ ทำให้สิ้นสะเทือน - รถเยอะไม่จำกัด - ขาดการประชาสัมพันธ์และการสนับสนุนจากจังหวัด - ปัญหาในส่วนของแม่ค้าขายดอกไม้

นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก ดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก

ประเด็นความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.
สิ่งดึงดูดใจเพื่อการท่องเที่ยว (Attraction)		
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชเพิ่มขึ้น	4.33	0.99
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะเพิ่มคุณค่าให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.23	0.90
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะสร้างชื่อเสียงให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชในระดับสากล	4.29	0.97
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะสร้างความมั่นใจในมาตรฐานให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.14	0.97
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีราคาแพงขึ้น	3.98	0.98
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกกระตุ้นการเรียนรู้เกี่ยวกับจังหวัดนครศรีธรรมราชด้วยการท่องเที่ยว	4.12	0.95
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกกระตุ้นการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.11	0.99
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้วิถีชีวิตของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเปลี่ยนแปลงไป	4.02	2.71
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้เกิดความยุ่งยากในการเดินทางท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.71	1.21
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกปิดกั้นการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.65	1.23
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราชเกินความจำเป็น	3.65	1.23
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งความเหลื่อม	3.62	1.30

ประเด็นความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ลำทางสังคมของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราช		
รวม	3.99	1.20
การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)		
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความสะดวกในการเดินทางมาจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.02	1.00
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งปัญหาในการขนส่งนักท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.77	1.12
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะช่วยให้คนในชุมชนของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ประโยชน์ด้านการขนส่ง	4.23	2.37
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะเพิ่มมลภาวะจากการขนส่งนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.83	1.09
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้การจัดการจราจรของจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นระเบียบมากขึ้น	3.86	1.02
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้คนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเข้ามาติดต่อหน่วยงานต่างๆได้ลำบากขึ้น	3.57	1.14
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้การเดินทางมาจังหวัดนครศรีธรรมราชมีราคาแพงขึ้น	3.85	2.57
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้มีการนำมาตรฐานสากลด้านสิ่งแวดล้อมมาใช้ในระบบคมนาคมขนส่งของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.88	0.97
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะช่วยเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลและสถานการณ์ต่างๆของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ดีขึ้น	4.07	0.95
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้การพัฒนาด้านโลจิสติกส์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชรวดเร็วขึ้น	3.96	1.09
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดปัญหาการหมุนเวียนของคนในการนมัสการพระธาตุ	3.82	1.12
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะสร้างรายได้จากการ	4.00	0.93

ประเด็นความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ขนส่งนักท่องเที่ยวให้คนในจังหวัดนครศรีธรรมราช		
รวม	3.91	1.28
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ เพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.18	0.92
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ประเพณีของ คนในจังหวัดนครศรีธรรมราชได้นำเสนอให้กับนักท่องเที่ยว	4.16	0.86
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการรั่วไหล ของรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในจังหวัด นครศรีธรรมราช	3.85	1.07
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้กิจกรรมการ ท่องเที่ยวจะใช้ทรัพยากรไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับ	3.87	0.96
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้กิจกรรมการ ท่องเที่ยวนำมาซึ่งทัศนคติด้านลบของนักท่องเที่ยวต่อวัฒนธรรม ท้องถิ่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.73	1.15
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้เกิดมิตรภาพ ระหว่างคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชและนักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรม การท่องเที่ยว	4.14	0.96
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้เกิดข้อปฏิบัติที่ ยุ่งยากในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.85	2.64
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการ ท่องเที่ยวที่ต้องใช้ทรัพยากรของจังหวัดนครศรีธรรมราช มากขึ้นและ นานขึ้น	3.89	1.05
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการ ท่องเที่ยวระดับสากลสู่จังหวัดนครศรีธรรมราช	4.07	0.93
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการ ท่องเที่ยวที่ไม่สอดคล้องกับภูมิสังคมของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.68	1.12
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการ	3.71	1.18

ประเด็นความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ท่องเที่ยวที่จำเป็นต้องใช้แรงงานจากภายนอกจังหวัดนครศรีธรรมราช		
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเพื่อนำมาใช้ในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.05	0.95
รวม	3.93	1.15
ที่พักแรม (Accommodation)		
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดรายได้มากขึ้นจากการพักค้างคืนของนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.20	0.90
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการใช้อัตลักษณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชมาใช้ในการออกแบบตกแต่งที่พักแรมด้วยกระบวนการสร้างสรรค์มากขึ้นรายได้มากขึ้น	4.12	0.91
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดรูปแบบที่พักแรมที่ไม่สอดคล้องกับบริบททางสังคมของจังหวัดนครศรีธรรมราชมากขึ้น	3.82	1.10
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการรั่วไหลของรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชผ่านธุรกิจที่พักแรมมากขึ้น	3.81	1.08
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแรมในจังหวัดนครศรีธรรมราชเกิดความตระหนักถึงความสำคัญด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรายได้มากขึ้น	4.04	0.99
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการควบคุมโฮมสเตย์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชจากหน่วยงานภายนอก	3.81	1.01
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการปรับตัวทางสังคมของจังหวัดนครศรีธรรมราชผ่านธุรกิจที่พักแรม	4.00	1.65
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความยุ่งยากเนื่องจากกฎเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่มากขึ้นในการดำเนินการธุรกิจที่พักแรมในจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.78	1.16

ประเด็นความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการพัฒนา เครือข่ายการท่องเที่ยวและเครือข่ายที่พักแรมในจังหวัด นครศรีธรรมราช	4.00	0.95
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการพัฒนา องค์ความรู้ด้านการจัดการที่พักแรมจากภายนอก ซึ่งลดคุณค่าของภูมิ ปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.82	1.08
รวม	3.94	1.08
สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว (Amenity)		
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดแผนการ จัดการความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.91	0.99
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความ ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินในจังหวัดนครศรีธรรมราชมากขึ้น	3.89	0.98
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการพัฒนา ในการออกแบบของฝากและสินค้าที่ระลึกของจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.04	0.92
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งการสร้าง ศูนย์ให้ข้อมูลการท่องเที่ยวตามมาตรฐานสากลในจังหวัด นครศรีธรรมราช	4.10	0.94
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ร้านอาหารใน จังหวัดนครศรีธรรมราชขึ้นราคา	3.78	1.00
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความ แออัดในสวนสาธารณะและสวนสุขภาพในจังหวัดนครศรีธรรมราชมาก ขึ้น	3.80	1.06
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการลด คุณค่าและความสำคัญของร้านขายของชำในจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.76	1.10
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งการควบคุม การจัดการการท่องเที่ยวจากภายนอกจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.85	1.07
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งมาตรการที่	3.91	0.97

ประเด็นความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.
มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราช		
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวมาให้จังหวัดนครศรีธรรมราช จะเป็นผลให้เกิดการทำลายสิ่งแวดล้อมตามมามากขึ้น	3.77	1.13
รวม	3.88	1.02

ผลการศึกษาวิเคราะห์แบ่ง ประเด็นความคิดเห็นด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก เป็น 5 ด้านหลักคือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านการจัดการการท่องเที่ยว

ด้านเศรษฐกิจ (Economic)

ผลกระทบทางบวกในด้านเศรษฐกิจพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชเพิ่มขึ้น ส่งผลผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.33$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดรายได้มากขึ้นจากการพักค้างคืนของนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 4.20$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความสะดวกในการเดินทางมาจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.82$)

ส่วนผลกระทบทางลบด้านเศรษฐกิจพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีราคาแพงขึ้นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.98$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้การเดินทางมาจังหวัดนครศรีธรรมราชมีราคาแพงขึ้นและการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการรั่วไหลของรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 3.85$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จำเป็นต้องใช้แรงงานจาก

ภายนอกจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.71$)

ด้านวัฒนธรรม (Cultural)

ผลกระทบทางบวกในด้านวัฒนธรรมพบว่าการขึ้นการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะเพิ่มคุณค่าให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ประเพณีของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชได้นำเสนอให้กับนักท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 4.16$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการพัฒนาในการออกแบบของฝากและสินค้าที่ระลึกของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.04$)

ส่วนผลกระทบทางลบด้านวัฒนธรรมพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดปัญหาการหมุนเวียนของคนในการนมัสการพระธาตุส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.00$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการนำเข้ของค์ความรู้ด้านการจัดการที่พักรวมจากภายนอก ซึ่งลดคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 3.82$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกปิดกั้นการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.65$)

ด้านสังคม (Social)

ผลกระทบทางบวกในด้านสังคมพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะสร้างชื่อเสียงให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชในระดับสากลส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะช่วยให้นักในชุมชนของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ประโยชน์ด้านการขนส่งส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 4.23$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินในจังหวัดนครศรีธรรมราชมากขึ้นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.89$)

ส่วนผลกระทบทางลบด้านสังคมพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้วิถีชีวิตของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเปลี่ยนแปลงไปส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.02$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความแออัดในสวนสาธารณะและสวนสุขภาพในจังหวัดนครศรีธรรมราชมากขึ้นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 3.80$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้คนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเข้ามาติดต่อหน่วยงานต่างๆได้ลำบากขึ้นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.57$)

ด้านสิ่งแวดล้อม (Natural)

ผลกระทบในทางบวกด้านสิ่งแวดล้อมพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกกระตุ้นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.11$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแรมในจังหวัดนครศรีธรรมราชเกิดความตระหนักถึงความสำคัญด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรายได้มากขึ้นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 4.04$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวจะใช้ทรัพยากรไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.87$)

ส่วนผลกระทบทางลบด้านสิ่งแวดล้อมในทางลบพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องใช้ทรัพยากรของจังหวัดนครศรีธรรมราช มากขึ้นและนานขึ้นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.89$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะเพิ่มมลภาวะจากการขนส่งนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 3.83$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราชเกินความจำเป็นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.65$)

ด้านการจัดการการท่องเที่ยว (Tourism Management)

ผลกระทบทางบวกด้านการจัดการการท่องเที่ยวพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะสร้างความมั่นใจในมาตรฐานให้การท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.14$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งการสร้างศูนย์ให้ข้อมูลการท่องเที่ยวตามมาตรฐานสากลในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 4.10$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้การจัดการจราจรของจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นระเบียบมากขึ้นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.86$)

ด้านการจัดการการท่องเที่ยวในทางลบพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้เกิดข้อปฏิบัติที่ยุ่งยากในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชและการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งการควบคุมการจัดการการท่องเที่ยวจากภายนอกจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.85$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการควบคุมโฮมสเตย์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชจากหน่วยงานภายนอกส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 3.81$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้เกิดความยุ่งยากในการเดินทางท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.71$)

บทที่ 4

ผลการดำเนินการแผนงานวิจัย

แผนงานวิจัย การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุมหายาว จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย 4 ประการ ได้แก่

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อจัดทำแผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุมหายาว จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ผลการศึกษาของวัตถุประสงค์นี้เป็นผลการศึกษาวิจัยจากเรื่อง การสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุมหายาว จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อจัดทำแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุมหายาว จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ผลการศึกษาของวัตถุประสงค์นี้เป็นผลการศึกษาวิจัยจากเรื่อง การเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุมหายาว จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคนในชุมชน นักท่องเที่ยว และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยวจากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุมหายาว จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก ผลการศึกษาของวัตถุประสงค์นี้ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้การจัดประชุม การจัดประชุมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษารวบรวมข้อมูล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เพื่อจัดทำคู่มือการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ผลการศึกษาวัดวัตถุประสงค์นี้ได้จากการนำผลการศึกษาจากข้อที่ 1 2 และ 3 มาวิเคราะห์ร่วมกัน โดยสังเคราะห์ออกมาเป็นคู่มือการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

4.1 วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อจัดทำแผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุมหายาว จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

วัตถุประสงค์ข้อนี้เป็นผลจากการศึกษาวิจัยของโครงการวิจัยย่อยที่ 1 การสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกในการเสนอแผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกนั้น ได้ทำการศึกษาบริบทในพื้นที่มาเป็นประเด็นในการพิจารณาประกอบการระดมความคิดเห็นจากกลุ่มประชาชนในพื้นที่ ผู้ให้ข้อมูลหลักที่เชี่ยวชาญ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ได้ร่วมให้ข้อมูลและคัดเลือกประเด็นหลักในสื่อความหมายและเครื่องมือในการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งนี้ได้แผนในการสื่อความหมายดังต่อไปนี้

การรวบรวมเนื้อหาในการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมสำหรับการจัดการการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมนี้ มีจุดประสงค์เพื่อสื่อความหมายประวัติศาสตร์วัฒนธรรม ทั้งทางรูปธรรม และนามธรรม เพื่อกระตุ้นความสนใจช่วยให้นักท่องเที่ยวมีความเข้าใจและตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก อันมีส่วนช่วยในการเพิ่มทั้งคุณค่าและมูลค่าในสินค้าและบริการ เช่น เรื่องราวประวัติความเป็นมาโดยสามารถสร้างความสนุกสนานความเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยี่ยมชมด้วยศิลปะในการสื่อสารที่มีความเหมาะสมให้สามารถสร้างความประทับใจและทัศนคติที่ดีต่อแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการบริหารจัดการเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมให้เกิดประโยชน์และความยั่งยืนอย่างมีทิศทางต่อไปในภายภาคหน้า โดยมีการคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายและการสร้างตราสัญลักษณ์ร่วมกันระหว่างนักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ กับคนที่เป็นเจ้าของพื้นที่ โดยแนวคิดการสื่อความหมายอ้างอิงจากเกณฑ์ของ UNESCO และการรวบรวมความคิดจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาชน

หลักเกณฑ์ข้อที่ 1 เป็นตัวแทนผลงานของการสร้างจากอัจฉริยะของมนุษย์

หลักเกณฑ์ข้อที่ 2 เป็นการแสดงถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงคุณค่าของมนุษย์ ตามกาลเวลา หรือในวัฒนธรรมด้านใดด้านหนึ่งของโลกในการพัฒนาด้านสถาปัตยกรรม หรือทางเทคโนโลยี ศิลปะสถาปัตยกรรม โบราณ การออกแบบผังเมือง หรือการออกแบบภูมิทัศน์

หลักเกณฑ์ข้อที่ 6 มีความสัมพันธ์โดยตรงหรือเห็นได้ชัดเจนกับเหตุการณ์ หรือประเพณีที่ยังคงอยู่ หรือความคิด หรือความเชื่อ งานศิลปกรรม และวรรณกรรม ที่มี ความสำคัญโดดเด่นเป็นสากล

ในการดำเนินงานรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาพัฒนาเนื้อหาการสื่อความหมายทางวัฒนธรรม ที่เหมาะสมกับการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก สามารถวิเคราะห์และสรุปประเด็นเนื้อหาในการนำเสนอข้อมูล คือ

1) ด้านพุทธศิลป์ ได้กล่าวถึงความงามทางสถาปัตยกรรมและความชาญฉลาดในเชิงช่าง 2) ด้านพุทธภูมิ กล่าวถึงอิทธิพลต่อการสืบต่อด้านสถาปัตยกรรมและเผยแพร่วัฒนธรรมลัทธิเถรวาทแบบลังกาวงศ์ และ 3) พุทธศรัทธา ได้มีเนื้อหาที่กล่าวถึงความสำคัญของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวพุทธ โดยประเด็นดังกล่าวได้นำเสนอต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่และได้นิยามประเด็นในการนำเสนอ ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

1) พุทธศิลป์: ความงามทางสถาปัตยกรรมและความชาญฉลาดในเชิงช่าง

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เนื้อหาการสื่อความหมาย ใช้แนวคิดที่แสดงการเป็นตัวแทนผลงานของการสร้างจากอัจฉริยะของมนุษย์ คือ “พุทธศิลป์” เป็นสื่อแทนที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ ด้านศิลปกรรม หรือตัวแทนของความงดงามและเป็นผลงานชิ้นเอกที่จัดทำขึ้นด้วยความสร้างสรรค์อันชาญฉลาดของผู้สร้าง ได้แก่ เป็นผลงานการแสดงถึงการออกแบบอาคาร และการออกแบบแผนผัง ของสถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนา ส่วนยอดของพระบรมธาตุเจดีย์ ประดับด้วยทองคำ อัญมณี ลูกปัดแก้ว และพระพุทธรูปอันวิจิตรงดงาม แสดงถึงการบูชาพระพุทธเจ้าอย่างสูงสุด สถูปทรงกลมขนาดใหญ่ มีต้นแบบมาจากสถูปในศิลปะลังกา และปลียอดทรงดอกบัวตูมที่ประดับด้วยลูกปัดแก้ว ได้รับอิทธิพลมาจากศิลปะสุโขทัย จึงเป็นการออกแบบสถาปัตยกรรมขึ้นเลิศจากอัจฉริยภาพของศิลปิน ผู้สร้างสรรค์งานสถาปัตยกรรมที่สำคัญที่สุดภายในวัด คือพระเจดีย์ทรงกลมขนาดใหญ่ เรียกว่า “พระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช” สันนิษฐานว่าเมื่อแรกสร้างอาจมีลักษณะทางสถาปัตยกรรมแบบศิลปะศรีวิชัย ครั้นสมัยพุทธศตวรรษที่ 13-15 และมาปรับปรุงรูปทรงในช่วงพุทธศตวรรษที่ 18 ปลียอดของพระบรมธาตุประดับด้วยอัญมณีและดอกไม้ทองคำที่พุทธศาสนิกชนนำขึ้นประดับเพื่อถวายเป็นพุทธบูชา

2) พุทธภูมิ

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เนื้อหาการสื่อความหมาย ใช้แนวคิดที่แสดงการถึงความสำคัญของการเปลี่ยนแปลงคุณค่าของมนุษย์ตามกาลเวลาหรือในวัฒนธรรมด้านใดด้านหนึ่งของโลกในการพัฒนาด้านสถาปัตยกรรม หรือทางเทคโนโลยี ศิลปะสถาปัตยกรรม โบราณ การออกแบบผังเมือง หรือการออกแบบภูมิทัศน์ คือ “พุทธภูมิ” เป็นสื่อแทนที่แสดงถึงการสืบทอดคติความเชื่อทางพระพุทธศาสนา พัฒนาการสถาปัตยกรรม การก่อสร้าง และแผนผัง ที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างศิลปะของคาบสมุทรไทยตอนบนกับศิลปะลังกา นอกจากนี้ ยังเป็นสถานที่รับพุทธศาสนาเถรวาทมาจากศรีลังกา และเผยแพร่ไปยังอาณาจักรสุโขทัยและอยุธยา ที่ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอาณาจักรศรีวิชัย ที่ปรากฏเจดีย์ทรงระฆังในอาณาจักรเหล่านี้ เป็นต้นธารพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์และมีวิวัฒนาการทางวัฒนธรรม

จนเกิดเป็นอัตลักษณ์เฉพาะตน ได้รับอิทธิพลด้านสถาปัตยกรรมและวัฒนธรรมจากพุทธศาสนานิกายเถรวาทแบบลังกาวงศ์ ผสมผสานกับลักษณะท้องถิ่นและมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องจนมีลักษณะเฉพาะเป็นอัตลักษณ์ของนครศรีธรรมราชและสืบทอดต่อมาจนเป็นวัฒนธรรมสำคัญของภาคใต้ในปัจจุบัน

3) พุทธศรัทธา

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เนื้อหาการสื่อความหมายใช้แนวคิดที่แสดงการถึงความสำคัญของมีความสัมพันธ์โดยตรงหรือเห็นได้ชัดเจนกับเหตุการณ์ หรือประเพณีที่ยังคงอยู่ หรือความคิด หรือความเชื่อ งานศิลปกรรม และวรรณกรรม ที่มีความสำคัญโดดเด่นเป็นสากล คือ “พุทธศรัทธา” เป็นสื่อแทนที่แสดงถึงความคิดหรือความเชื่อที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์หรือบุคคลที่มีความสำคัญหรือความโดดเด่นยิ่งในประวัติศาสตร์ คือ ประเพณีพิธีกรรมประจำปีที่เกี่ยวข้องกับพระบรมธาตุองค์นี้ ประเพณีแห่ผ้าขึ้นธาตุ มีความสัมพันธ์กับพุทธศาสนิกชนในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับโลก ในฐานะสัญลักษณ์แห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเป็นพุทธศาสนสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก มีพุทธศาสนิกชนจำนวนมากเดินทางเข้ามาร่วมพิธีกรรมปีละหลายครั้ง โดยมีรายละเอียดนอกเหนือจากนี้ในเล่มรายงานฉบับสมบูรณ์ของการศึกษาวิจัยเรื่อง “การสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก”

4.2 วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อจัดทำแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

วัตถุประสงค์ข้อนี้เป็นผลจากการศึกษาวิจัยของโครงการวิจัยย่อยที่ 2 เรื่อง การเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก และจากการศึกษาสถานการณ์ ปัจจุบันของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร โดยจัดประชุมกลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นจากตัวแทนของหน่วยงานและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกเพื่อเปิดโอกาสให้ตัวแทนจากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อระดมความคิดเห็น

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการจัดประชุมกลุ่มทั้ง 2 ครั้งคณะผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสร้างข้อสรุป มาจัดข้อมูลให้เป็นระบบเพื่อการวิเคราะห์ โดยแยกประเด็นหรือส่วนย่อยต่าง ๆ จากนั้นพิจารณาหรือหาประเด็นส่วนย่อยที่คล้ายคลึงกัน นำมารวมกันหรือจัดเป็นหมวดหมู่ และวิเคราะห์หาความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ของข้อมูล จนได้ข้อสรุปอันจะนำไปสู่การจัดทำแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

จากการศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร โดยการจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group) กับตัวแทนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว ได้แก่ ตัวแทนคนในชุมชนประกอบด้วย ผู้นำชุมชนสมาชิกในชุมชนกลุ่มต่างๆในชุมชน ตัวแทนกลุ่มผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวต่างๆ ได้แก่ บริษัททัวร์ มัคคุเทศก์ ธุรกิจโรงแรม ร้านอาหาร ขนส่ง ธุรกิจจำหน่ายของที่ระลึก รวมทั้งสมาคมของผู้ประกอบการด้านต่างๆ และตัวแทนกลุ่มหน่วยงานสนับสนุน ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐทั้งจากส่วนกลางและท้องถิ่น หน่วยงานเอกชนต่างๆที่ไม่ใช่กลุ่มผู้ประกอบการ NGO สมาคมอื่นๆที่ไม่ใช่สมาคมในกลุ่มผู้ประกอบการ ประกอบกับการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มีต่อขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารสามารถสรุปได้ดังนี้ จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ในการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่าย ดังต่อไปนี้

จุดแข็ง

ด้านความรู้ (Knowledge)

1. ทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับกฎระเบียบของวัดพระมหาธาตุฯ การปฏิบัติตนเองให้เหมาะสมเมื่อมาสักการบูชาองค์พระธาตุ
2. ผู้ที่นำเยี่ยมชมวัดฯ มีความรู้ในประวัติศาสตร์ของโบราณสถาน / วัตถุภายในวัดพระมหาธาตุฯ และสามารถอธิบายรายละเอียดต่างๆภายในวัดพระมหาธาตุฯ ได้เป็นอย่างดี

ด้านทักษะ (Skills)

1. เจ้าหน้าที่ของวัดพระมหาธาตุฯ เช่น เจ้าหน้าที่ดูแลดอกไม้ธูปเทียนเจ้าหน้าที่ดูแลพิพิธภัณฑ์ เจ้าหน้าที่ดูแลวัดมีความเป็นเจ้าบ้านที่ดีโดยต้อนรับและดูแลผู้ที่เยี่ยมชมวัดด้วยความเต็มใจ

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes)

1. สินค้าของที่ระลึกที่จำหน่ายบริเวณวัดมีความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราช อาทิ เครื่องถมผ้ายก เป็นต้น

จุดอ่อน

ด้านความรู้ (Knowledge)

1. ทุกภาคส่วนยังไม่มีการทำงานร่วมกันอย่างจริงจังทำให้การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการดำเนินงานต่างๆเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกไม่ได้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
2. ประชาชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ประกอบการอาชีพค้าขายในบริเวณและพื้นที่ใกล้เคียงกับวัดพระมหาธาตุฯรวมทั้งกลุ่มหน่วยงานสนับสนุนบางส่วนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจที่แท้จริงเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกในประเด็นของผลกระทบต่างๆที่จะเกิดขึ้นกับการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชผลกระทบต่อองค์พระธาตุและวัดพระมหาธาตุฯ
3. ผู้ประกอบการขาดความรู้ในการบริหารจัดการท่องเที่ยวโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการกระจายผลประโยชน์ที่ทุกฝ่ายสามารถได้รับร่วมกันอาทิระบบเปอร์เซ็นต์
4. ทุกภาคส่วนยังมีความรู้เกี่ยวกับวัดพระมหาธาตุฯในเรื่องของประวัติความเป็นมาและความสำคัญของวัดพระมหาธาตุฯที่แตกต่างกันทำให้ข้อมูลที่เผยแพร่ออกไปไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
5. ทุกภาคส่วนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมรดกโลกในทุกประเด็นดังนี้ความสำคัญของมรดกโลกภัยคุกคามต่อแหล่งมรดกโลกการอนุรักษ์อย่างยั่งยืนของแหล่งมรดกโลกเกณฑ์การประเมินเกี่ยวกับคุณค่าโดดเด่นอันเป็นสากล (Outstanding Universal Value: OUV) วิธีการในการลงรายนามเป็นแหล่งมรดกโลกและการกำหนดแนวทางในการป้องกันมรดกโลกทางวัฒนธรรม

ด้านทักษะ (Skills)

1. ประชาชนและผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวยังขาดโอกาสในการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในในระยะสั้นและระยะยาว
2. ขาดหน่วยงานที่ดูแลป้ายและสัญลักษณ์ต่างๆภายในวัดพระมหาธาตุฯและพื้นที่โดยรอบให้มีเนื้อหาที่ถูกต้องไม่ซ้ำซ้อนและจัดการให้ป้ายต่างๆมีความเป็นระเบียบมากยิ่งขึ้นควรทั้งขาดป้ายแนะนำเส้นทางการเดินภายในวัดพระมหาธาตุฯ
3. ผู้ดูแลวัดยังขาดทักษะในการบริหารจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆภายในวัดพระมหาธาตุฯและพื้นที่โดยรอบอาทิห้องน้ำที่จอดรถการจัดระเบียบของขยะรวมทั้งพื้นที่บริเวณชั้นวางรองเท้ายังไม่มีผู้ดูแลและไม่มีการจัดการอย่างเคร่งครัดทำให้ไม่เป็นระเบียบ
4. จำนวนยุวมัคคุเทศก์ยังมีปริมาณที่น้อยไม่เพียงพอต่อการให้บริการต่อนักท่องเที่ยวผู้ที่ต้องการเยี่ยมชมวัดพระมหาธาตุฯ
5. ทุกภาคส่วนยังขาดทักษะในด้านการสื่อสารโดยเฉพาะในส่วน of ภาษาอังกฤษในระดับปฏิบัติการทั่วไปที่สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันใช้ในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ

โอกาส

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes)

1. ทุกภาคส่วนมีความเต็มใจที่จะเป็นส่วนร่วมในการวางแผนและบริหารจัดการการท่องเที่ยว หากมีการให้ความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริงชี้แจงการถึงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานและปฏิบัติงานอย่างโปร่งใส
2. ทุกภาคส่วนมีความภูมิใจและมีจิตสำนึกรักในจังหวัดนครศรีธรรมราชและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและวัดฯ
3. การแต่งกายของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชมีความเป็นเอกลักษณ์ที่มีมานานไม่ว่าจะเป็นผ้าทอผ้ายกดอกผ้ายกทองซึ่งทุกภาคส่วนสามารถนำเอกลักษณ์การแต่งกายนี้มาสร้างเป็นจุดเด่นให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านอื่นๆ

1. การสนับสนุนของหน่วยงานภาครัฐทั้งในเรื่องของงบประมาณและการผลักดันเพื่อให้วัดฯขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทำให้มีหลายหน่วยงานสนใจเข้าร่วมการจัดการการท่องเที่ยวและวางแผนพัฒนาวัดฯ
2. อำนาจของภาครัฐในการขอความร่วมมือและสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวให้เข้มแข็งและดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน
3. ความหลากหลายของประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวัดฯ อาทิ การให้ทานไฟซึ่งเป็นการถวายถวายภัตตาหารให้แก่พระสงฆ์ในช่วงฤดูหนาว การแห่ผ้าขึ้นธาตุในช่วงวันมาฆบูชาและวันวิสาขบูชา การกวนกระยาสารทและวันสารทเดือนสิบพิธีบังสุกุลกระดูกบรรพบุรุษที่บรรจุอยู่ในวัดฯ ส่งเสริมให้민ักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมเยือนวัดฯอย่างต่อเนื่อง

อุปสรรค

ด้านความรู้ (Knowledge)

1. การรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาทั้งหมดภายในวัดฯ และอัตลักษณ์เมืองนครยังไม่ได้ถูกรวบรวมให้เป็นหนึ่งเดียวกันและยังไม่ได้เป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนอย่างแท้จริงทำให้ขาดองค์ความรู้ที่แท้จริง

ด้านทักษะ (Skills)

1. การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการวางแผนและบริหารจัดการการท่องเที่ยวยังจำกัดอยู่เพียงวงแคบเฉพาะคณะทำงานบางกลุ่มซึ่งทำให้ทุกภาคส่วนขาดความสนใจและไม่มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมการประชุมกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ

2. การสนับสนุนจากภาครัฐในโครงการต่างๆของจังหวัดนครศรีธรรมราชอาทิโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะและจิตสำนึกในการให้บริการของยุวมัคคุเทศก์ขาดความต่อเนื่องทำให้ขาดงบประมาณในการดำเนินงาน

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes)

1. ลักษณะบุคลิกภาพของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชค่อนข้างที่จะตรงไปตรงมาพูดจาด้วยน้ำเสียงที่ห้วนไม่มีหางเสียงและพูดเร็วทำให้นักท่องเที่ยวอาจจะเกิดความเข้าใจผิดว่าคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชไม่มีอัธยาศัยขาดการเป็นเจ้าบ้านที่ดีและไม่มีคุณสมบัติของผู้ให้บริการที่ดี

คณะวิจัยได้นำข้อมูลการวิเคราะห์ในวัตถุประสงค์ต่างๆในข้างต้นและทำการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการเสริมสร้างขีดความสามารถเครือข่ายการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ออกมาเป็นวิสัยทัศน์เป้าประสงค์พันธกิจและยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

วิสัยทัศน์

อนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมและเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารจังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อนำไปสู่การท่องเที่ยวมรดกโลกอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

1. อนุรักษ์แหล่งมรดกวัฒนธรรมให้คงอยู่สู่อนุชนรุ่นหลัง
2. เสริมสร้างค่านิยมและจิตสำนึกรักบ้านเกิดเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้าใจในรากฐานทางวัฒนธรรมของตน
3. พัฒนาทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรการท่องเที่ยวเพื่อการส่งมอบคุณภาพการบริการและการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารจังหวัดนครศรีธรรมราชดีขึ้น
4. บูรณาการเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและเชื่อมโยงร่วมกับเครือข่ายต่างๆ

5. พัฒนาคู่มือความรู้เรื่องการคุ้มครอง ป้องกัน อนุรักษ์ และบริหารจัดการการท่องเที่ยวและมรดกทางวัฒนธรรมของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารจังหวัดนครศรีธรรมราช

พันธกิจ

1. เพื่อคุ้มครอง ป้องกัน และอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมอันดงามให้มีการสืบทอดและพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรการท่องเที่ยวของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารจังหวัดนครศรีธรรมราชในด้านความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อรองรับการเป็นมรดกโลก
3. เพื่อพัฒนาเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารจังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อเกิดการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลและมีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
4. บริหารจัดการองค์ความรู้ด้านการคุ้มครอง ป้องกัน อนุรักษ์ และบริหารจัดการการท่องเที่ยว เพื่อให้เกิดความยั่งยืน

เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์เป้าประสงค์และพันธกิจของแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารจังหวัดนครศรีธรรมราชต่อการรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก คณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำแผนงานการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก โดยแบ่งออกเป็น 4 ยุทธศาสตร์ ดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1	คุ้มครอง ป้องกัน อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมให้คงอยู่
ยุทธศาสตร์ที่ 2	เสริมสร้างความรู้ทักษะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบุคลากรในเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยว
ยุทธศาสตร์ที่ 3	พัฒนาเครือข่ายการจัดการการท่องเที่ยว
ยุทธศาสตร์ที่ 4	บริหารจัดการองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ การพัฒนา และการบริหารจัดการการท่องเที่ยว

โดยมีรายละเอียดนอกเหนือจากนี้ในเล่มรายงานฉบับสมบูรณ์ของการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก”

4.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคนในชุมชน นักท่องเที่ยว และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว เกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก

ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่ด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็น มรดกโลก โดยใช้การคำนวณสูตรการกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan (1970) โดยใช้ค่าความคลาดเคลื่อน 3% โดยจะใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยถือเอาความสะดวกหรือความง่ายต่อการรวบรวมข้อมูล (Convenience sampling) ช่วงเวลาของการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2557 - กุมภาพันธ์ 2558 ในวันหยุดสุดสัปดาห์ตั้งแต่เวลา 9.00-16.00 น. โดยเก็บข้อมูลบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และได้ใช้แบบสอบถามทั้ง 2 ภาษา คือ ภาษาไทย สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย และภาษาอังกฤษ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามรวมนักท่องเที่ยวชาวไทยและนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติทั้งหมด 467 คน คิดเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 413 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ จำนวน 54 คน ทั้งนี้ สามารถแสดงรายละเอียดพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ด้านพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. ด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก

1. ด้านข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวโดยภาพรวม พบว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี มีการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรี พบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุด และส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด ทั้งนี้ สามารถอธิบายได้ตามกลุ่มของนักท่องเที่ยวแต่ละประเภทได้ คือ พบกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 56.30 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 43.70 พบว่าส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.00 มีระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 43.30 ส่วนใหญ่ประกอบ

อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 27.40 และพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพ โสด คิดเป็นร้อยละ 53.00

เมื่อพิจารณาแยกเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย พบผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 57.70 รองลงมาเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 42.30 โดยส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.50 พบระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.10 ส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 27.40 และมีสถานภาพโสดคิดเป็น ร้อยละ 51.00 สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ พบเพศชายมากกว่าเพศหญิง เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53.70 เพศ หญิง คิดเป็นร้อยละ 46.30 และมีอายุน้อยกว่า หรือเท่ากับ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.90 ส่วนใหญ่มีระดับ การศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 44.40 พบอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชนมาก ที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.80 และส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 68.50 ดังตารางข้อมูลส่วน บุคคลของนักท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ

กลุ่มตัวอย่าง	นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติ		นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ	
เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	203	43.70	174	42.30	29	53.70
หญิง	262	56.30	237	57.70	25	46.30
รวม	465	100.0	411	100.0	54	100.0
อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	59	12.60	45	10.90	14	25.90
21 - 30 ปี	173	37.00	163	39.50	10	18.5
31 - 40 ปี	103	22.10	94	22.80	9	16.70
41 - 50 ปี	70	15.00	60	14.50	10	18.50

กลุ่มตัวอย่าง	นักท่องเที่ยวยชาวไทย และชาวต่างชาติ		นักท่องเที่ยวยชาวไทย		นักท่องเที่ยวย ชาวต่างชาติ	
51 - 60 ปี	47	10.10	37	9.00	10	18.50
ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป	15	3.20	14	3.40	1	1.90
รวม	467	100.0	413	100.0	54	100.0
ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษาหรือน้อยกว่า	24	5.20	14	3.40	10	18.50
มัธยมต้น	37	8.00	28	6.90	9	16.70
มัธยมปลาย หรือปวช.	92	19.90	90	22.10	2	3.70
อนุปริญญา หรือ ปวส.	45	9.70	41	10.00	4	7.40
ปริญญาตรี	200	43.30	176	43.10	24	44.40
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	64	13.90	59	14.50	5	9.30
รวม	462	100	408	100	54	100
อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นักเรียน / นักศึกษา	80	17.30	66	16.10	14	25.90
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	112	24.20	100	24.40	12	22.20
พนักงานบริษัทเอกชน	127	27.40	112	27.40	15	27.80
รับจ้างทั่วไป	53	11.40	52	12.70	1	1.90
เจ้าของกิจการ	66	14.30	54	13.20	12	22.20
พ่อบ้าน / แม่บ้าน	15	3.20	15	3.70	0.00	0.00
อื่น ๆ	10	2.20	10	2.40	0.00	0.00
รวม	463	100	409	100	54	100
สถานภาพสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ

กลุ่มตัวอย่าง	นักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติ		นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ	
โสด	247	53.00	210	51.00	37	68.50
สมรส / อยู่ด้วยกัน	216	46.40	199	48.30	17	31.50
หย่าร้าง / แยกกันอยู่	3	0.6	3	0.70	0.00	0.00
รวม	466	100.0	412	100.0	54	100.0

2. ด้านพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

โดยภาพรวมพบว่ากลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาวัดพระธาตุ เพื่อกราบพระขอพร เสริมมงคลให้กับชีวิต คิดเป็นร้อยละ 44.70 และเป็นกลุ่มที่เดินทางท่องเที่ยวเป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 26.20 นิยมเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวมากที่สุด ร้อยละ 58.70 และมีระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย ประมาณ 3 วัน มีจำนวนผู้ร่วมเดินทางประมาณ 3-4 คน ส่วนใหญ่เลือกเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันเสาร์และ

อาทิตย์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.40 พบว่านักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้ตัดสินใจพักค้างคืน คือ โรงแรมหรือรีสอร์ทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.90 และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่เลือกเดินทางมาจากญาติพี่น้อง ครอบครัว คนรู้จัก มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.10 ตลอดจนได้พบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สภาพภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวไม่เป็นระเบียบไม่มีความสวยงาม เป็นปัญหาที่พบในการเดินทางมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 29.60

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาแบ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ พบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ เดินทางมาเที่ยววัดพระธาตุเป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 68.50 และเลือกวันเดินทางเป็นวันธรรมดามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.00 ซึ่งแตกต่างกับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ได้พบว่าเดินทางมาที่วัดพระธาตุมากกว่า 5 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 24.80 และเลือกเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันเสาร์ - อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 40.80 ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลส่วนบุคคลที่พบนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งบริษัทเอกชนส่วนใหญ่มีวันหยุดตรงกับวันเสาร์ และอาทิตย์ นอกจากนี้ ในการใช้เวลาอยู่ที่วัดพระธาตุ พบนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่ที่วัดไม่เกิน 1 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 32.10 และบางกลุ่มใช้เวลาอยู่ที่วัดไม่เกิน 2 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 32.10 เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่พบว่าบางกลุ่มใช้เวลาอยู่ที่วัดพระธาตุไม่เกิน 2 ชั่วโมงเช่นเดียวกัน

คิดเป็นร้อยละ 48.10 แต่พบนักท่องเที่ยวต่างชาติบางกลุ่มที่ใช้เวลาในวัดพระธาตุไม่เกิน 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 48.10

สำหรับข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ได้รับแหล่งข้อมูลมาจากญาติพี่น้อง ครอบครัว และคนรู้จัก คิดเป็นร้อยละ 40.40 แต่กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่ได้รับแหล่งข้อมูลมาจากพนักงานบริษัทนำเที่ยวซึ่งคิดเป็นร้อยละ 37.00 ตลอดจนในการเดินทางมาท่องเที่ยวยังวัดพระธาตุรวมหาวิหาร นักท่องเที่ยวชาวไทยได้เล็งเห็นปัญหาทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวไม่เพียงพอต่อความต้องการ อาทิ ที่จอดรถ ห้องสุขา ขนส่งมวลชนที่บริการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ป้ายบอกทาง เป็นต้น โดยคิดเป็นร้อยละ 27.40 อาจเป็นไปได้ว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวมากถึง ร้อยละ 58.70 จึงทำให้สถานที่จอดรถไม่เพียงพอ ในทางกลับกัน กลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติส่วนใหญ่ ได้เล็งเห็นปัญหาทางด้านภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวไม่เป็นระเบียบยกตัวอย่างเช่น ร้านค้ามีจำนวนมาก มีขยะมูลฝอย รวมทั้งปัญหาสินค้าของที่ระลึกมีราคาแพง โดยคิดเป็นร้อยละ 50.00

ตารางที่ 4.2 แสดงพฤติกรรมการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในวัดพระมหาธาตุรวมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มตัวอย่าง	นักท่องเที่ยวชาวไทยและ ชาวต่างชาติ		นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ	
พฤติกรรมการเดินทางของ นักท่องเที่ยวทั้งหมด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ระยะเวลาในการเดินทาง ท่องเที่ยว (วัน)	2.95	2.73	2.84	2.86	3.78	1.73
	Min = 1		Min = 1		Min = 1	
	Max = 30		Max = 30		Max = 7	
จำนวนผู้ร่วมเดินทาง (คน)	3.94	3.46	4.27	3.83	1.42	0.66
	Min = 1		Min = 0		Min = 1	
	Max = 30		Max = 30		Max = 4	
ช่วงวันที่ชอบเลือกเดินทาง ท่องเที่ยวมากที่สุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ

กลุ่มตัวอย่าง	นักท่องเที่ยวชาวไทยและ ชาวต่างชาติ		นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ	
วันธรรมดา	139	30.10	104	25.40	35	66.0
วันเสาร์-อาทิตย์	182	39.40	167	40.80	15	28.30
วันหยุดนักขัตฤกษ์/เทศกาล	76	16.50	74	18.10	2	3.80
ช่วงเทศกาล / ประเพณี	65	14.10	64	15.60	1	1.90
รวม	462	100	409	100	53	100
วัตถุประสงค์หลักในการมาวัด พระมหาธาตุฯ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กราบพระขอพร เสริมมงคล ให้กับชีวิต	208	44.70	183	44.5	25	46.3
สักการบูชาพระบรมธาตุเจดีย์	183	39.40	161	39.2	22	40.7
ทำบุญตักบาตร/ ถวายสังฆทาน	22	4.70	15	3.6	7	13.0
ปฏิบัติธรรม	8	1.70	8	1.9	0.00	0.00
เรียนรู้ ศึกษาประวัติความเป็นมา	15	3.20	15	3.6	0.00	0.00
ชมศิลปะและสถาปัตยกรรม	21	4.50	21	5.1	0.00	0.00
อื่น ๆ	8	1.70	8	1.9	0.00	0.00
รวม	465	100.0	411	100.0	54	100.0
จำนวนครั้งที่มาวัดพระมหาธาตุ ฯ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ครั้งแรก	124	26.60	87	21.10	37	68.50
ครั้งที่ 2	78	16.70	72	17.50	6	11.10
ครั้งที่ 3	54	11.60	44	10.70	10	18.50
ครั้งที่ 4	36	7.70	35	8.50	1	1.90
ตั้งแต่ครั้งที่ 5 ขึ้นไป	102	21.90	102	24.80	0.00	0.00
จำไม่ได้	72	15.50	72	17.50	0.00	0.00
รวม	466	100	412	100	54	100.0

กลุ่มตัวอย่าง	นักท่องเที่ยวชาวไทยและ ชาวต่างชาติ		นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ	
เวลาที่ใช้โดยประมาณในการ อยู่ที่วัดพระมหาธาตุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 นาที	72	15.50	46	11.20	26	48.10
ไม่เกิน 1 ชั่วโมง	134	28.80	132	32.10	2	3.70
ไม่เกิน 2 ชั่วโมง	158	34.00	132	32.10	26	48.10
ไม่เกิน 3 ชั่วโมง	51	11.00	51	12.40	0.00	0.00
ตั้งแต่ 3 ชั่วโมงขึ้นไป	34	7.30	34	8.30	0.00	0.00
จำเวลาไม่ได้	16	3.40	16	3.90	0.00	0.00
รวม	465	100	411	100	54	100
พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง มาถึงวัดพระมหาธาตุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รถยนต์ส่วนตัว	273	58.70	238	57.90	35	64.80
รถสาธารณะ	109	23.40	96	23.40	13	24.10
รถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง	36	7.70	34	8.30	2	3.70
รถทัวร์	26	5.60	22	5.40	4	7.40
อื่น ๆ	21	4.50	21	5.10	0.00	0.00
รวม	465	100.0	411	100.0	54	100.0
สถานที่พักค้างคืนใน นครศรีธรรมราช เมื่อมาที่วัด พระมหาธาตุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
บ้านเพื่อน /ญาติ/ คนรู้จัก	128	27.50	119	28.90	9	16.70
โรงแรม / รีสอร์ท	186	39.9	154	37.40	32	59.30
บ้านพัก / เกสต์เฮาส์ / โฮมส เตย์	53	11.40	41	10.00	12	22.20
ไปเช้า -เย็นกลับ (ไม่ได้พักค้าง คืน)	84	18.00	83	20.10	1	1.90

กลุ่มตัวอย่าง	นักท่องเที่ยวชาวไทยและ ชาวต่างชาติ		นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ	
อื่น ๆ	15	3.20	15	3.60	0.00	0.00
รวม	466	100	412	100	54	100
แหล่งข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวที่ เลือกเดินทาง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พนักงานของบริษัทนำเที่ยว แนะนำ	61	13.10	41	10.00	20	37.00
นิตยสาร/วารสารการท่องเที่ยว	61	13.10	52	12.70	9	16.70
แผ่นพับ/ใบปลิว	29	6.20	24	5.80	5	9.30
อินเทอร์เน็ต	107	23.00	89	21.70	18	33.30
ญาติพี่น้อง/ครอบครัว/คนรู้จัก	168	36.10	166	40.40	2	3.70
สื่อสาธารณะ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ	24	5.20	24	5.80	0.00	0.00
ป้ายโฆษณา	7	1.50	7	1.70	0.00	0.00
อื่น ๆ	8	1.70	8	1.90	0.00	0.00
รวม	465	100	411	100	54	100
ปัญหาสำคัญที่พบในการ เดินทางท่องเที่ยวในครั้งนี้น่า มากที่สุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ความเสื่อมโทรมของแหล่ง ท่องเที่ยว	82	17.70	65	15.9	17	31.50
สภาพภูมิทัศน์ในแหล่ง ท่องเที่ยวไม่เป็นระเบียบ สวยงาม อาทิ ร้านค้ามีจำนวน มาก ขยะมูลฝอย	137	29.60	110	26.90	27	50.00
สินค้าที่ระลึกมีราคาแพง	58	12.50	51	12.50	7	13.00
สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่ง	113	24.40	112	27.40	1	1.90

กลุ่มตัวอย่าง	นักท่องเที่ยวชาวไทยและ ชาวต่างชาติ		นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ	
ท่องเที่ยวไม่เพียงพอต่อความต้องการ อาทิ ที่จอดรถ ห้อง สุขา ขนส่งมวลชนที่บริการถึง แหล่งท่องเที่ยว ป้ายบอกทาง ฯลฯ						
คุณภาพของมัคคุเทศก์ท้องถิ่น ยังดีไม่พอ	19	4.10	17	4.20	2	3.70
ค่าบริการนำเที่ยวมีราคาแพง	9	1.90	9	2.20	0.00	0.00
จำนวนนักท่องเที่ยวมากเกินไป	4	0.90	4	1.0	0.00	0.00
การหลอกลวงนักท่องเที่ยว	7	1.50	7	1.70	0.00	0.00
อัธยาศัยไมตรีของคนในพื้นที่	14	3.00	14	3.40	0.00	0.00
อื่น ๆ	20	4.30	20	4.90	0.00	0.00
รวม	463	100	409	100	54	100

3 ด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก

ในการศึกษาด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก ในกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อให้ทราบข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว และผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก ในประเด็นด้านเศรษฐกิจ (Economic) สังคม (Social) วัฒนธรรม (Cultural) สิ่งแวดล้อม (Natural) และการจัดการการท่องเที่ยว (Tourism Management)

ตารางที่ 4.3 ด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก

ประเด็นความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.
สิ่งดึงดูดใจเพื่อการท่องเที่ยว (Attraction)		
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชเพิ่มขึ้น	4.33	0.99
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะเพิ่มคุณค่าให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.23	0.90
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะสร้างชื่อเสียงให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชในระดับสากล	4.29	0.97
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะสร้างความมั่นใจในมาตรฐานให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.14	0.97
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีราคาแพงขึ้น	3.98	0.98
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกกระตุ้นการเรียนรู้เกี่ยวกับจังหวัดนครศรีธรรมราชด้วยการท่องเที่ยว	4.12	0.95
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกกระตุ้นการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.11	0.99
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้วิถีชีวิตของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเปลี่ยนแปลงไป	4.02	2.71
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้เกิดความยุ่งยากในการเดินทางท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.71	1.21
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกปิดกั้นการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.65	1.23
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราชเกินความจำเป็น	3.65	1.23
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งความเหลื่อม	3.62	1.30

ประเด็นความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ลำทางสังคมของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราช		
รวม	3.99	1.20
การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)		
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความสะดวกในการเดินทางมาจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.02	1.00
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งปัญหาในการขนส่งนักท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.77	1.12
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะช่วยให้คนในชุมชนของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ประโยชน์ด้านการขนส่ง	4.23	2.37
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะเพิ่มมลภาวะจากการขนส่งนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.83	1.09
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้การจัดการจราจรของจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นระเบียบมากขึ้น	3.86	1.02
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้คนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเข้ามาติดต่อหน่วยงานต่างๆได้ลำบากขึ้น	3.57	1.14
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้การเดินทางมาจังหวัดนครศรีธรรมราชมีราคาแพงขึ้น	3.85	2.57
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้มีการนำมาตรฐานสากลด้านสิ่งแวดล้อมมาใช้ในระบบคมนาคมขนส่งของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.88	0.97
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะช่วยเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลและสถานการณ์ต่างๆของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ดีขึ้น	4.07	0.95
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้การพัฒนาด้านโลจิสติกส์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชรวดเร็วขึ้น	3.96	1.09
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดปัญหาการหมุนเวียนของคนในการนมัสการพระธาตุ	3.82	1.12
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะสร้างรายได้จากการ	4.00	0.93

ประเด็นความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ขนส่งนักท่องเที่ยวให้คนในจังหวัดนครศรีธรรมราช		
รวม	3.91	1.28
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ เพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.18	0.92
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ประเพณีของ คนในจังหวัดนครศรีธรรมราชได้นำเสนอให้กับนักท่องเที่ยว	4.16	0.86
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการรั่วไหล ของรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในจังหวัด นครศรีธรรมราช	3.85	1.07
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้กิจกรรมการ ท่องเที่ยวจะใช้ทรัพยากรไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับ	3.87	0.96
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้กิจกรรมการ ท่องเที่ยวนำมาซึ่งทัศนคติด้านลบของนักท่องเที่ยวต่อวัฒนธรรม ท้องถิ่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.73	1.15
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้เกิดมิตรภาพ ระหว่างคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชและนักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรม การท่องเที่ยว	4.14	0.96
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้เกิดข้อปฏิบัติที่ ยุ่งยากในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.85	2.64
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการ ท่องเที่ยวที่ต้องใช้ทรัพยากรของจังหวัดนครศรีธรรมราช มากขึ้นและ นานขึ้น	3.89	1.05
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการ ท่องเที่ยวระดับสากลสู่จังหวัดนครศรีธรรมราช	4.07	0.93
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการ ท่องเที่ยวที่ไม่สอดคล้องกับภูมิสังคมของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.68	1.12
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการ	3.71	1.18

ประเด็นความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ท่องเที่ยวที่จำเป็นต้องใช้แรงงานจากภายนอกจังหวัดนครศรีธรรมราช		
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเพื่อนำมาใช้ในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.05	0.95
รวม	3.93	1.15
ที่พักแรม (Accommodation)		
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดรายได้มากขึ้นจากการพักค้างคืนของนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.20	0.90
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการใช้อัตลักษณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชมาใช้ในการออกแบบตกแต่งที่พักแรมด้วยกระบวนการสร้างสรรค์มากขึ้นรายได้มากขึ้น	4.12	0.91
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดรูปแบบที่พักแรมที่ไม่สอดคล้องกับบริบททางสังคมของจังหวัดนครศรีธรรมราชมากขึ้น	3.82	1.10
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการรั่วไหลของรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชผ่านธุรกิจที่พักแรมมากขึ้น	3.81	1.08
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแรมในจังหวัดนครศรีธรรมราชเกิดความตระหนักถึงความสำคัญด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรายได้มากขึ้น	4.04	0.99
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการควบคุมโฮมสเตย์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชจากหน่วยงานภายนอก	3.81	1.01
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการปรับตัวทางสังคมของจังหวัดนครศรีธรรมราชผ่านธุรกิจที่พักแรม	4.00	1.65
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความยุ่งยากเนื่องจากกฎเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่มากขึ้นในการดำเนินการธุรกิจที่พักแรมในจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.78	1.16

ประเด็นความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการพัฒนา เครือข่ายการท่องเที่ยวและเครือข่ายที่พักแรมในจังหวัด นครศรีธรรมราช	4.00	0.95
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการพัฒนา องค์ความรู้ด้านการจัดการที่พักแรมจากภายนอก ซึ่งลดคุณค่าของภูมิ ปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.82	1.08
รวม	3.94	1.08
สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว (Amenity)		
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดแผนการ จัดการความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.91	0.99
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความ ปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินในจังหวัดนครศรีธรรมราชมากขึ้น	3.89	0.98
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการพัฒนา ในการออกแบบของฝากและสินค้าที่ระลึกของจังหวัดนครศรีธรรมราช	4.04	0.92
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งการสร้าง ศูนย์ให้ข้อมูลการท่องเที่ยวตามมาตรฐานสากลในจังหวัด นครศรีธรรมราช	4.10	0.94
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ร้านอาหารใน จังหวัดนครศรีธรรมราชขึ้นราคา	3.78	1.00
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความ แออัดในสวนสาธารณะและสวนสุขภาพในจังหวัดนครศรีธรรมราชมาก ขึ้น	3.80	1.06
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการลด คุณค่าและความสำคัญของร้านขายของชำในจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.76	1.10
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งการควบคุม การจัดการการท่องเที่ยวจากภายนอกจังหวัดนครศรีธรรมราช	3.85	1.07
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งมาตรการที่	3.91	0.97

ประเด็นความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย	S.D.
มีประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราช		
การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวมาให้จังหวัดนครศรีธรรมราช จะเป็นผลให้เกิดการทำลายสิ่งแวดล้อมตามมามากขึ้น	3.77	1.13
รวม	3.88	1.02

จากตารางที่ 4.3 ประเด็นความคิดเห็นด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลกด้านเศรษฐกิจ (Economic)

ผลกระทบทางบวกในด้านเศรษฐกิจพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชเพิ่มขึ้น ส่งผลผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.33$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดรายได้มากขึ้นจากการพักค้างคืนของนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 4.20$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความสะดวกในการเดินทางมาจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.82$)

ส่วนผลกระทบทางลบด้านเศรษฐกิจพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีราคาแพงขึ้นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.98$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้การเดินทางมาจังหวัดนครศรีธรรมราชมีราคาแพงขึ้นและการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการรั่วไหลของรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 3.85$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่จำเป็นต้องใช้แรงงานจากภายนอกจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.71$)

ด้านวัฒนธรรม (Cultural)

ผลกระทบทางบวกในด้านวัฒนธรรมพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะเพิ่มคุณค่าให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ประเพณีของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชได้นำเสนอให้กับนักท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 4.16$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการพัฒนาในการออกแบบของฝากและสินค้าที่ระลึกของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 4.04$)

ส่วนผลกระทบทางลบด้านวัฒนธรรมพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดปัญหาการหมุนเวียนของคนในการนมัสการพระธาตุส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.00$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการนำเข้าองค์ความรู้ด้านการจัดการที่พักแรมจากภายนอก ซึ่งลดคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 3.82$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกปิดกั้นการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.65$)

ด้านสังคม (Social)

ผลกระทบทางบวกในด้านสังคมพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะสร้างชื่อเสียงให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชในระดับสากลส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะช่วยให้คนในชุมชนของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ประโยชน์ด้านการขนส่งส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 4.23$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินในจังหวัดนครศรีธรรมราชมากขึ้นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.89$)

ส่วนผลกระทบทางลบด้านสังคมพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้วิถีชีวิตของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเปลี่ยนแปลงไปส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.02$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็น

มรดกโลกจะทำให้เกิดความแออัดในสวนสาธารณะและสวนสุขภาพในจังหวัดนครศรีธรรมราชมากขึ้น
ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 3.80$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระ
มหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ให้คนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเข้ามาติดต่อหน่วยงานต่างๆได้ลำบากขึ้น
ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.57$)

ด้านสิ่งแวดล้อม (Natural)

ผลกระทบในทางบวกด้านสิ่งแวดล้อมพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลก
กระตุ้นการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของ
จังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.11$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุ
ฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแรมในจังหวัดนครศรีธรรมราชเกิดความตระหนักถึง
ความสำคัญด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรายได้มากขึ้นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัด
นครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 4.04$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้กิจกรรมการ
ท่องเที่ยวจะใช้ทรัพยากรไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัด
นครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.87$)

ส่วนผลกระทบทางลบด้านสิ่งแวดล้อมในทางลบพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็น
มรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องใช้ทรัพยากรของจังหวัดนครศรีธรรมราช มากขึ้นและนาน
ขึ้นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.89$) รองลงมา
ได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะเพิ่มมลภาวะจากการขนส่งนักท่องเที่ยวในจังหวัด
นครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 3.83$) และการขึ้น
ทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราช
เกินความจำเป็นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} =$
3.65)

ด้านการจัดการการท่องเที่ยว (Tourism Management)

ผลกระทบทางบวกด้านการจัดการการท่องเที่ยวพบว่าการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็น
มรดกโลกจะสร้างความมั่นใจในมาตรฐานให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อ
การท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.14$) รองลงมาได้แก่ การขึ้น
ทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งการสร้างศูนย์ให้ข้อมูลการท่องเที่ยวตาม

มาตรฐานสากลในจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 4.10$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้การจัดการจราจรของจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นระเบียบมากขึ้นส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.86$)

ด้านการจัดการการท่องเที่ยวในทางลบพบว่า การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้เกิดข้อปฏิบัติที่ยุ่งยากในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชและการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งการควบคุมการจัดการการท่องเที่ยวจากภายนอกจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.85$) รองลงมาได้แก่ การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการควบคุมโฮมสเตย์ในจังหวัดนครศรีธรรมราชจากหน่วยงานภายนอกส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช ($\bar{x} = 3.81$) และการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้เกิดความยุ่งยากในการเดินทางท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.71$)

จากการประชุมกลุ่มย่อยของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลกพบว่าผลกระทบด้านบวก ได้แก่ มีนักท่องเที่ยวเข้ามามากขึ้น ทำให้เศรษฐกิจของจังหวัดดีขึ้น เป็นการผลักดันทุนทางวัฒนธรรม ผลกระทบด้านลบ ได้แก่ ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม การจราจรแออัด ปัญหาอาชญากรรม ค่าครองชีพสูงขึ้น มีมลพิษมากขึ้น เกิดวัฒนธรรมแปลกใหม่ขึ้น เช่น การโยนเหรียญไปที่องค์พระธาตุ อาจจะทำให้พระธาตุเสียหาย (ดังแสดงในตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวเกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก

	ผลกระทบด้านบวก	ผลกระทบด้านลบ
ด้านเศรษฐกิจ	- มีรายได้จากการท่องเที่ยวมากขึ้น - เศรษฐกิจดีขึ้น - มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น	- ธุรกิจขนาดเล็กตาย - นักท่องเที่ยวไม่พักในจังหวัดนครศรีธรรมราช แต่ไปพักที่หาดใหญ่ตาม slogan “ไหว้พระ

	ผลกระทบด้านบวก	ผลกระทบด้านลบ
		ธาตุคอน นอนหาที่ใหญ่”
ด้านสังคม	- ประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ตื่นตัวรับการท่องเที่ยว	- ค่าครองชีพสูงขึ้น - ปัญหาอาชญากรรมสูงขึ้น - ประชาชนทั่วไปขาดความรู้ - ชาวพระธาตุขึ้นสนิมมี ผลกระทบอย่างมากด้านจิตใจ
ด้านวัฒนธรรม	- ผลักดันทุนทางวัฒนธรรมให้เป็นแหล่ง เรียนรู้ทางวัฒนธรรม	- เกิดวัฒนธรรมแปลกๆ ขึ้น เช่น การโยนเหรียญไปที่องค์พระธาตุ - มีคนต่างศาสนาเข้ามาเป็น จำนวนมาก ไม่ไหว้พระแต่มาชม ดู ชื่อของ
ด้านสิ่งแวดล้อม		- มลพิษสูงขึ้น
ด้านการจัดการการ ท่องเที่ยว		- การหลอกลวงขายสินค้าให้แก่ นักท่องเที่ยว - มักคุเทศก์เป็นของบริษัททัวร์ที่ เป็นคนต่างถิ่นได้ผลประโยชน์ แต่คนท้องถิ่นซึ่งเป็นเจ้าของ พื้นที่ต้องมีหน้าที่รักษา - รถเข้าไปจอดในพระธาตุ ทำให้ สิ้นสะเทือน - รถเยอะไม่จำกัด - ขาดการประชาสัมพันธ์และ การสนับสนุนจากจังหวัด - ปัญหาในส่วนของแม่ค้าขาย ดอกไม้

บทที่ 5

ข้อเสนอแนะ และ การนำไปใช้ประโยชน์

การศึกษาวิจัยเรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก เป็นการศึกษาเชิงบูรณาการข้อมูล แผนการสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร และแผนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก อีกทั้งยังนำข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของคนในชุมชน นักท่องเที่ยว และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยว เกี่ยวกับผลกระทบต่อการท่องเที่ยว จากขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นมรดกโลก โดยข้อมูลจากส่วนต่างๆ ได้ถูกวิเคราะห์เพื่อนำมาพัฒนาเป็นข้อเสนอแนะงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. ควรจัดให้มีหน่วยงาน หรือองค์กร โดยมีหน้าที่หลักในการดูแล บำรุง รักษาเครื่องมือสื่อความหมายที่อยู่ในพื้นที่ อาทิเช่น ป้ายสื่อความหมายต่าง ๆ ให้มีสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ แผ่นพับ คู่มือมีแนวโน้ม มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการของผู้มาเยือน รวมทั้ง การตรวจสอบปัญหาการใช้งานของเครื่องมือสื่อความหมายนอกพื้นที่ เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ตลอดเวลา ตลอดจนการปรับปรุง เพิ่มเติมข้อมูลเนื้อหาการสื่อความหมายให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

2. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมหลักสูตรการสื่อความหมายโดยบุคคล แก่คนในพื้นที่ เพื่อสร้างความเข้าใจด้านเนื้อหาการสื่อความหมายให้ตรงกัน ตลอดจนการฝึกอบรมทางด้านภาษาต่างประเทศ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติได้

3. ควรปลูกฝังให้เยาวชนรุ่นหลัง ตระหนักถึงความสำคัญของสถาปัตยกรรม โบราณสถาน โบราณวัตถุ เรื่องราวทางด้านประวัติศาสตร์ที่ยาวนาน โดยให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมพิเศษ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้คุณค่าความสำคัญของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นกิจกรรมที่สามารถกระตุ้นให้เยาวชนเกิดความภาคภูมิใจ เกิดการหวงแหน เริ่มป้องกันรักษาวัฒนธรรม ประเพณี และสิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธี

4. หน่วยงานภาครัฐ เอกชน หรือ องค์กรที่มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ ควรตระหนักถึงการปรับเปลี่ยนเครื่องมือการสื่อความหมายให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามเทคโนโลยี

5. ควรให้สถาบันการศึกษาที่อยู่ในพื้นที่ สอดแทรกเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสำคัญของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เพื่อชี้ให้เห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของการอนุรักษ์มรดกทางสถาปัตยกรรม มรดกทางวัฒนธรรม ให้เกิดความยั่งยืนและกลายเป็นมรดกของคนรุ่นหลังสืบต่อไป

6. ควรจัดให้มีการประชุมคณะทำงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ เพื่อรับฟังปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานจริง ตลอดจนร่วมกันวางแผนแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น และการวางแผนป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

7. ควรมีการวางแผนจัดสรรงบประมาณ การลงทุนสร้างเครื่องมือสื่อความหมาย โดยคำนึงถึงการใช้งานระยะยาว เพื่อให้เกิดประโยชน์และความคุ้มค่าต่อการใช้งาน

การนำไปใช้ประโยชน์

จากผลการศึกษาวิจัยทำให้ทราบถึงผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบจากการขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกนั้น แผนงานวิจัยนี้จึงถูกออกแบบให้ใช้การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก เป็นประเด็นในการบูรณาการเชิงภารกิจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน โดยใช้การท่องเที่ยวจะเป็นเครื่องมือในการผสมผสานมิติการพัฒนาและมิติการอนุรักษ์ โดยการปรับใช้มรดกวัฒนธรรมต่างๆ ผ่านโครงการวิจัย 2 โครงการ คือ โครงการวิจัยเรื่อง “การสื่อความหมายทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ” และโครงการวิจัยเรื่อง “การเสริมสร้างขีดความสามารถของเครือข่ายด้านการจัดการการท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ” แผนงานวิจัยและโครงการวิจัยทั้ง 2 โครงการได้ช่วยเหนี่ยวนำให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมและการทำงานแบบบูรณาการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน โดยใช้วิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) เป็นหลักควบคู่ไปกับเทคนิคการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งยึดแนวคิดและหลักการจัดการมรดกทางวัฒนธรรมที่ดำรงไว้ซึ่งคุณค่าต่างๆ (Cultural Values) ความเป็นแก่นแท้ทางวัฒนธรรม (Cultural Authenticity) และ บุรณภาพของมรดกทางวัฒนธรรม (Integrity) ตามหลักการของคณะกรรมการมรดกโลกตลอดระยะเวลาการดำเนินการวิจัย

คู่มือการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ซึ่งได้มาจากการค้นคว้าและผลของการวิจัยจากส่วนของแผนงานวิจัยและโครงการวิจัยทั้ง 2 โครงการ คู่มือนี้ประกอบด้วย 3 บท ได้แก่

- บทที่ 1 – บทนำ
- บทที่ 2 – การบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวในมรดกโลก
- บทที่ 3 – การเตรียมความพร้อมด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

ซึ่งคู่มือนี้สามารถนำมาใช้เป็นร่างในการจัดการการท่องเที่ยวสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่เตรียมจะขึ้นเป็นมรดกโลกอีกด้วย (เอกสารคู่มือการเตรียมความพร้อมด้านการจัดการการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก)

บรรณานุกรม

- Agnew, N., Demas, M., Sullivan, S., & Altenburg, K. (2004). **The Begetting of Charters: Genesis of the China Principles**. *Historic Environment*, 18(1), 40-45.
- Australia ICOMOS. (1999). **The Burra Charter**.
- Barthes, R. (1967). **Elements of Semiology** (A. Lavers & C. Smith, Trans.). New York: Hill and Wang.
- Barthes, R. (2000). **Mythologies** (A. Lavers, Trans.). London: Vintage.
- China ICOMOS. (2002). **Principles for the Conservation of Heritage Sites in China**.
- Corner, J. (1983). Textuality, Communication and Power. In H. Davis & P. Walton (Eds.), **Language, Image, Media**. Oxford: Basil Blackwell
- Eagleton, T. (1983). **Litrary Theory: an Introduction**. Minneapolis, Minnesota: University of Minnesota Press.
- Hall, E. T. (1980). **The Silent Language**. Westport, Connecticut: Greenwood Press.
- Hall, S. (1990). **Cultural Identity and Diaspora**. In J. Rutherford (Ed.), *Identity: Community, Culture, Difference*. London: Lawrence & Wishart
- Hall, S. (1997). Introduction. In S. Hall (Ed.), **Representation: Cultural Representations and Signifying Practices**. London: Sage
- Hall, S. (2005). Encoding, Decoding. In S. During (Ed.), **The Cultural Studies Reader** (pp. 508-517). London: Routledge
- Hall, S., & Jefferson, T. (Eds.). (1976). **Resistance through Rituals: Youth Subcultures in Post-War Britain**. London: Hutchison.
- Hall, S., & others (Eds.). (1990). **Culture, Media, Language: working papers in cultural studies**, 1972-79. London: Unwin Hyman.
- ICOMOS. (1994). **The Nara Document on Authenticity** Nara, Japan.
- ICOMOS. (1999). **Charter on the Built Vernacular Heritage**.
- ICOMOS. (2002). **International Tourism Charter: Managing Tourism at Places of Heritage Significance**.

- ICOMOS. (2005). **The Seoul Declaration on Tourism in Asia's Historic Towns and Areas.**
- ICOMOS. (2005). **Xi'an Declaration on the Conservation of the Setting of Heritage Structures, Sites and Areas**
- ICOMOS. (2007). **The ICOMOS Charter for the Interpretation and Presentation of Cultural Heritage Sites.**
- Jakobson, R., & Morris, H. (1956). **Principes de Phonologie Historique Fundamentals of Language.** The Hague: Mouton
- Jokilehto, J. (1998). The Context of the Venice Charter (1964). **Conservation and Management of Archaeological Sites**, 2, 229-233.
- Jokilehto, J. (1998). **International Trends in Historic Preservation: from Ancient Monuments to Living Cultures.** APT Bulletin, 29(3-4), 17-19.
- Levi-Strauss, C. (1963). **Structural Anthropology** (C. Jacobson & B. G. Schoepf, Trans.). Harmondsworth, Middlesex: Penguin Books.
- Logan, W., & O'Keefe, P. (2007). **The Venice Charter: Universal or European Solution? World Heritage.** Geelong: Deakin University
- Mirzoeff, N. (1998). What is Visual Culture? In N. Mirzoeff (Ed.), **The Visual Culture Reader.** London: Routledge
- Mirzoeff, N. (1999). **An Introduction to Visual Culture.** London: Routledge.
- Mitchell, D. (2005). **Cultural Geography: a Critical Introduction.** Oxford: Blackwell Publishi
- Nöth, W. (1995). **Handbook of Semiotics.** Bloomington and Indianapolis: Indiana University Press.
- Panofsky, E. (1974). **Meaning in the Visual Arts: Papers in and on Art History.** New York: Overlook Press.
- Pedersen, A. (2002). **Managing Tourism at World Heritage Sites: a Practical Manual for World Heritage Site Managers.** Paris: UNESCO World Heritage.
- Peirce, C. S. (1955). **Philosophical Writings of Peirce.** In J. Buchler (Ed.). New York: Dover Publications

- Saussure, F. d. (1974). **Course in General Linguistics**. Glasgow: Fontana/Collins.
- Saussure, F. d. (1997). **Course in General Linguistics** (R. Harris, Trans.). Chicago and La Salle: Open Court.
- Suttipisan, S. (2007). **Visual Culture: an Architectural Heritage Interpretation**. Paper presented at the The 2nd ICOMOS Thailand General Assembly and International Symposium 2007, Bangkok.
- Suttipisan, S. (2008). **Grassroots Efforts to Protect Thai Identity through Design**. (Doctor of Philosophy in Architectural Heritage Management and Tourism), Silpakorn University, Bangkok.
- UNESCO. (1972). **Convention Concerning the Protection of World Cultural and Natural Heritage**.
- UNESCO. (2001, 2 November 2001). **Universal Declaration on Cultural Diversity**. Paper presented at the 31st Session of General Conference of UNESCO, Paris.
- UNESCO. (2003). **UNESCO Declaration Concerning the Intentional Destruction of Cultural Heritage**. Paper presented at the The General Conference of the UNESCO, Paris.
- UNESCO. (2009). **Hoi An Protocols for Best Conservation Practice in Asia**.
- UNESCO. (2011). **Preparation World Heritage Nominations**. Paris: UNESCO.
- United Nations. (2012). **The Future We Want**.
- World Heritage Centre. (2003). **Linking Universal and Local Values: Managing a Sustainable Future for World Heritage**. Amsterdam, The Netherlands.
- World Heritage Centre. (2005). **Format for the Nomination of Properties for Inscription on the World Heritage List**. Paris: UNESCO.
- World Heritage Centre. (2008). **Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention**.
- World Heritage Committee. (2012). **World Heritage Tourism Programme**. UNESCO.
- สมเกียรติ ตั้งนะโม. (2549). **มองหาเรื่อง: วัฒนธรรมทางสายตา**. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ.2555-2559.**

สุดสันต์ สุทธิพิศาล. (2556). **เอกสารประกอบการสอนวิชาการจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว.** กรุงเทพฯ: คณะการจัดการการท่องเที่ยว, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

อภิญญา เฟื่องฟูสกุล. (2546). **อัตลักษณ์ การทบทวนทฤษฎีและกรอบแนวคิด.** กรุงเทพฯ: คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา.

อมรา พงศาพิชญ์. (2549). **ความหลากหลายทางวัฒนธรรม (กระบวนการทัศน์และบทบาทในประชาสังคม).** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

หมายเลขแบบสอบถาม

แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเก็บข้อมูลในการวิจัย เพื่อการศึกษาความคิดเห็นของ การจัดการการท่องเที่ยว และ ความต้องการ ในการ สื่อความหมายการท่องเที่ยว ของวัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหารโดยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเตรียมความพร้อมด้านการจัดการ การท่องเที่ยวของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อรองรับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดก โลก” ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาท่านตอบคำถามทุกข้อในแบบสอบถามนี้ **คำตอบของท่านไม่มีถูกหรือผิด** และผู้วิจัยขอรับรองว่า **ข้อมูลต่างๆที่ท่านตอบในแบบสอบถาม จะไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อตัวท่านหรือบุคคลใดๆ** และเพื่อจกใช้ข้อมูลเป็นประโยชน์ในการเสนอแนะหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อไปสำหรับแบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งสิ้น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่1ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่2พฤติกรรมการเดินทาง

ส่วนที่ 3 ด้านการสื่อความหมายของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ส่วนที่ 4ด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ส่วนที่ 5 ด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชอันเนื่องมาจากการขึ้น ทะเบียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก

คำชี้แจง:คำถามมีทั้งหมด5ส่วน กรุณาตอบโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ครบสมบูรณ์ทุกข้อ

*** ทุกความคิดเห็นของคุณ มีส่วนช่วยในการพัฒนาการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ***

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ

- () 1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี () 2. 21-30 ปี
() 3. 31-40 ปี () 4. 41-50 ปี
() 5. 51-60 ปี () 6. ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- () 1. ประถมศึกษาหรือ น้อยกว่า () 2. มัธยมต้น
() 3. มัธยมปลาย หรือปวช. () 4. อนุปริญญา หรือ ปวส.
() 5. ปริญญาตรี () 6. ปริญญาโทหรือสูงกว่า

4. อาชีพ

- () 1. นักเรียน / นักศึกษา () 2. รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
() 3. พนักงานบริษัทเอกชน () 4. รับจ้างทั่วไป
() 5. เจ้าของกิจการ () 6. พ่อบ้าน / แม่บ้าน
() 7. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. รายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน

- () 1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท () 2. 10,001-20,000 บาท
() 3. 20,001-30,000 บาท () 4. 30,001-40,000 บาท
() 5. 40,001-50,000 บาท () 6. มากกว่า 50,001 บาทขึ้นไป

6. สถานภาพสมรส

- () 1. โสด () 2. สมรส / อยู่ด้วยกัน
() 2. หย่าร้าง / แยกกันอยู่

7. ภูมิลำเนา

- () 1. กรุงเทพฯ และปริมณฑล () 2. ภาคกลาง
() 3. ภาคเหนือ () 4. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
() 5. ภาคตะวันออก () 6. ภาคตะวันตก
() 7. ภาคใต้

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเดินทาง

8. ท่านใช้ระยะเวลากี่วันในการเดินทางท่องเที่ยวครั้งนี้ วัน
9. จำนวนผู้ที่ร่วมเดินทางท่องเที่ยวในครั้งนี้(นับรวมตัวท่านด้วย) คน
10. ช่วงวันที่ท่านชอบเลือกเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุด
- () 1. วันธรรมดา () 2. วันเสาร์-อาทิตย์
- () 3. วันหยุดนักขัตฤกษ์/เทศกาล () 4. ช่วงเทศกาล / ประเพณี
11. วัตถุประสงค์หลักในการมาวัดพระมหาธาตุฯ ของท่านในครั้งนี้เพื่ออะไร? (ตอบเพียงข้อเดียว)
- () 1. กราบพระขอพร เสริมมงคลให้กับชีวิต () 2. สักการบูชาพระบรมธาตุเจดีย์
- () 3. ทำบุญตักบาตร/ ถวายสังฆทาน () 4. ปฏิบัติธรรม
- () 5. เรียนรู้ ศึกษาประวัติความเป็นมา () 6. ชมศิลปะและสถาปัตยกรรม
- () 7. อื่น ๆ โปรดระบุ
12. ท่านมาวัดพระมหาธาตุฯครั้งนี้ เป็นครั้งที่เท่าใด?
- () 1. ครั้งแรก () 2. ครั้งที่ 2
- () 3. ครั้งที่ 3 () 4. ครั้งที่ 4
- () 5. ตั้งแต่ครั้งที่ 5 ขึ้นไป () 6. จำไม่ได้
13. ท่านใช้เวลาในการอยู่ที่วัดพระมหาธาตุฯประมาณเท่าใด?
- () 1. ไม่เกิน 30 นาที () 2. ไม่เกิน 1 ชั่วโมง
- () 3. ไม่เกิน 2 ชั่วโมง () 4. ไม่เกิน 3 ชั่วโมง
- () 5. ตั้งแต่ 3 ชั่วโมงขึ้นไป () 6. จำเวลาไม่ได้
14. ท่านเดินทางมาถึงวัดพระมหาธาตุฯแห่งนี้ ด้วยยานพาหนะใด?
- () 1. รถยนต์ส่วนตัว () 2. รถสาธารณะ
- () 3. รถมอเตอร์ไซด์รับจ้าง () 4. รถทัวร์
- () 5. อื่น ๆ โปรดระบุ
15. การเดินทางมาที่วัดพระมหาธาตุฯ ในครั้งนี้ ท่านพักค้างคืนในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่ใด?
- () 1. บ้านเพื่อน /ญาติ/ คนรู้จัก () 2. โรงแรม / รีสอร์ท
- () 3. บ้านพัก / เกสต์เฮาส์ / โฮมสเตย์ () 4. ไปเช้า-เย็นกลับ(ไม่ได้พักค้างคืน)
- () 5. อื่น ๆ โปรดระบุ

16. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านเลือกเดินทางจากแหล่งใดมากที่สุด

() 1. พนักงานของบริษัทนำเที่ยวแนะนำ	() 2. นิตยสาร/วารสารการท่องเที่ยว
() 3. แผ่นพับ/ใบปลิว	() 4. อินเทอร์เน็ต
() 5.ญาติพี่น้อง/ครอบครัว/คนรู้จัก	() 6. สื่อสาธารณะ วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ
() 7. ป้ายโฆษณา	() 8. อื่นๆ (ระบุ).....

17. ปัญหาสำคัญที่ท่านประสบในการเดินทางท่องเที่ยวในครั้งนี้น่ามากที่สุด

- () 1. ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว
- () 2. สภาพภูมิทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวไม่เป็นระเบียบสวยงาม อาทิ ร้านค้ามีจำนวนมาก ขยะมูลฝอย
- () 3. สินค้าที่ระลึกมีราคาแพง
- () 4. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวไม่เพียงพอต่อความต้องการ อาทิ ที่จอดรถ ห้องสุขา ขนส่งมวลชนที่บริการถึงแหล่งท่องเที่ยว ป้ายบอกทาง ฯลฯ
- () 5. คุณภาพของมัคคุเทศก์ท้องถิ่นยังดีไม่พอ
- () 6. ค่าบริการนำเที่ยวมีราคาแพง
- () 7. จำนวนนักท่องเที่ยวมากเกินไป
- () 8. การหลอกลวงนักท่องเที่ยว
- () 9. อัยยาศัยไมตรีของคนในพื้นที่
- () 10. อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 3 ด้านการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยว

18.ท่านคิดว่าการสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวชนิดใดเหมาะสมกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราชมากที่สุด (เลือกตอบได้ 3 ข้อ)

- () 1. มัคคุเทศก์ท้องถิ่น / นักสื่อความหมาย
- () 2. ป้ายสื่อความหมายอธิบายข้อมูล หรือบอกทางไปแหล่งท่องเที่ยว
- () 3. ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว
- () 4. แผ่นพับหรือโปสเตอร์บอกข้อมูลต่างๆ /สื่อสิ่งพิมพ์
- () 5. คู่มือแนะนำเที่ยว
- () 6. นิทรรศการ
- () 7. วีดิทัศน์ / สารคดีสั้น หรือภาพเคลื่อนไหว
- () 8. เว็บไซต์ (web site) แนะนำแหล่งท่องเที่ยว
- () 9. เส้นทางศึกษาธรรมชาติ / วัฒนธรรม

- () 10. พิพิธภัณฑสถาน
- () 11. การสาธิต / การแสดง
- () 12. ป้ายแผนที่หรือเส้นทางท่องเที่ยว
- () 13. สื่ออิเล็กทรอนิกส์เช่น E-learning , E-book
- () 14. Social media เช่น Blog , Twitter, Facebook
- () 15. อื่นๆ (โปรดระบุ)

ด้านความต้องการสื่อความหมายการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ความต้องการสื่อความหมายการท่องเที่ยว วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	ระดับความต้องการ					
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	ไม่ ต้อง การ (0)
ความรู้ที่ควรได้รับการสื่อความหมาย						
19. ประวัติความเป็นมาของโบราณสถานในพื้นที่						
20. ประวัติความเป็นมาในการก่อตั้งชุมชนในพื้นที่						
21. ความโดดเด่น เอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรม อันสะท้อนให้เห็นถึงศิลปะท้องถิ่น						
22. ความโดดเด่น เอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคนในชุมชนพื้นที่ อาทิ ภาษาถิ่น อาหารท้องถิ่น เป็นต้น						
23. ความโดดเด่น เอกลักษณ์ด้านประเพณี ความเชื่อ						
24. ลักษณะอาชีพ การทำมาหากินของคนในชุมชนพื้นที่						
25. สภาพพื้นที่ ระบบนิเวศในภาพรวม						
26. ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในพื้นที่						
27. พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ที่มีในพื้นที่						
28. วิธีการ / ความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากร						
29. การปฏิบัติตนในการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว						
30. การตระหนักถึงการเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน						
ประโยชน์ที่ควรได้รับการสื่อความหมาย						
31. ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น						
32. ได้เข้าใจเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของพื้นที่						
33. ช่วยกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเริ่มต้นป้องกันและรักษาวัฒนธรรม ประเพณี สิ่งแวดล้อมอย่างถูกวิธี						

ความต้องการสื่อความหมายการท่องเที่ยว วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	ระดับความต้องการ					
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	ไม่ต้อ งการ (0)
34.ช่วยลดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและช่วยบำรุงรักษา วัฒนธรรม ประเพณี สิ่งแวดล้อมของพื้นที่						
35.ช่วยประชาสัมพันธ์(บอกต่อ)ให้ผู้อื่นได้รู้จักแหล่งท่องเที่ยว แห่งนี้มากขึ้น						
36.ช่วยให้ประชาชนมีความภาคภูมิใจต่อประเทศชาติ และถิ่น ฐานต่อไป						
37.ให้นักท่องเที่ยวมีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเกิดความเข้าใจใน ภาพรวมในด้านวัฒนธรรม ประเพณี สิ่งแวดล้อมมากขึ้น						
38.ให้นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในการท่องเที่ยวในพื้นที่						
39. ทำให้ง่ายต่อการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว						
คุณลักษณะของรูปแบบเครื่องมือ/วิธีการในการสื่อความหมาย						
40.มีเอกลักษณ์หรือสะท้อนสถาปัตยกรรมชุมชนท้องถิ่น						
41.ใช้วัสดุในท้องถิ่น						
42.ใช้วัสดุที่มีความคงทน แข็งแรง						
43.บำรุงรักษาง่าย						
44.มีสีสันดึงดูดให้น่าสนใจ						
45.มีรูปภาพแสดงประกอบการบรรยาย						
46.รูปแบบตัวหนังสืออ่านง่าย						
47.ขนาดและสีของตัวอักษรมองเห็นได้ชัดเจน						
48.มีความรวดเร็วในการตอบสนอง						
49. สามารถโต้ตอบกับนักท่องเที่ยวได้						
50.สามารถเข้าถึงเพื่อสืบค้นข้อมูลหรือรับข้อมูลจากที่อื่นได้ โดยไม่ต้องอยู่ในพื้นที่						
51. ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย						
คุณลักษณะของเนื้อหาในเครื่องมือการสื่อความหมาย						
52.แสดงให้เห็นเอกลักษณ์หรือคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว						
53.สร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ วัฒนธรรม ประเพณี และ สิ่งแวดล้อม						

ความต้องการสื่อความหมายการท่องเที่ยว วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	ระดับความต้องการ					
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	ไม่ต้อ งการ (0)
54. เนื้อหาในการอธิบายเชื่อมโยงกับสิ่งรอบตัวของ นักท่องเที่ยว						
55. เรียบเรียงเนื้อหาตามลำดับก่อนหลังของเรื่องที่น่าสนใจ						
56. มีใจความสำคัญที่สามารถทำให้เข้าใจเนื้อหาได้						
57. ใช้ภาษาในการอธิบายเนื้อหาที่เข้าใจง่าย						
58. มีความเพลิดเพลิน ไม่น่าเบื่อหน่าย						

59. อะไรเป็นสิ่งที่ดึงดูดใจที่จะทำให้คุณกลับมาที่วัดพระมหาธาตุฯ อีกครั้ง

.....

.....

.....

60. ท่านคิดว่าภาพรวมของวัดพระมหาธาตุฯ ควรปรับปรุงในด้านใด?

.....

.....

ส่วนที่ 4 ด้านการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

ความคิดเห็นของการจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

การจัดการการท่องเที่ยว วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	ระดับความคิดเห็น					
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่ เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)	ไม่ ทราบ ข้อมูล (0)
การจัดการการท่องเที่ยวในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร						
61. ภูมิทัศน์ภาพรวมของวัดสวยงามโดดเด่น เกิดความประทับใจตั้งแต่แรกเห็น						
62. พระบรมธาตุเจดีย์และวิหารต่าง ๆ ภายในวัดสะอาด						

การจัดการการท่องเที่ยว วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	ระดับความคิดเห็น					
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่ เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)	ไม่ ทราบ ข้อมูล (0)
เป็นระเบียบเรียบร้อยทุกที่ ดูแล้วสบายตา						
63. มีป้ายบอกทาง ป้ายคำแนะนำ ป้ายเตือนและ ป้ายห้ามต่างๆ ภายในวัดฯ ให้ท่านเห็นได้อย่างชัดเจน						
64. มีป้ายบอกทาง ป้ายคำแนะนำ ป้ายเตือน และ ป้ายห้ามต่างๆ ภายในวัดฯ ให้ท่านอ่านได้เข้าใจง่าย						
65. มีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวัดฯ ให้ท่านได้รับทราบ						
66. มีป้ายบอกประวัติความเป็นมา ความหมายของ โบราณสถาน ให้เรียนรู้ ทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง						
67. มีป้ายบอกประวัติความเป็นมา ความหมายของ โบราณวัตถุ ให้เรียนรู้ ทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง						
68. มีอุปกรณ์หูฟัง และเทป (สื่อโสตทัศน์) ให้เลือกเปิดฟัง เสียงการเล่าประวัติโบราณสถาน/วัตถุได้เองตามจุดที่ท่านยืน						
69. มีการจัดกิจกรรมภายในวัดหรือบริเวณใกล้เคียงเพื่อ อนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นในเทศกาลสำคัญ						
70. เจ้าหน้าที่ของวัด เช่น เจ้าหน้าที่ดูแลดอกไม้ ฐูป เทียน เจ้าหน้าที่ดูแลพิพิธภัณฑ์ เจ้าหน้าที่ดูแลวัด มีความเป็นมิตร และยิ้มแย้มแจ่มใส						
71. เจ้าหน้าที่ของวัด เช่น เจ้าหน้าที่ดูแลดอกไม้ ฐูป เทียน เจ้าหน้าที่ดูแลพิพิธภัณฑ์ เจ้าหน้าที่ดูแลวัด มีความเป็นเจ้า บ้านที่ดี โดยต้อนรับและดูแลท่านด้วยความเต็มใจ						
72. เจ้าหน้าที่ของวัด เช่น เจ้าหน้าที่ดูแลดอกไม้ ฐูป เทียน เจ้าหน้าที่ดูแลพิพิธภัณฑ์ เจ้าหน้าที่ดูแลวัด สามารถสื่อสาร ภาษาอังกฤษได้						
73. มีการดูแลเก็บ เศษดอกไม้ ฐูปเทียน และวัสดุการบูชา						

การจัดการการท่องเที่ยว วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	ระดับความคิดเห็น					
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่ เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)	ไม่ ทราบ ข้อมูล (0)
ต่างๆ ให้สะอาดและเรียบร้อยตลอดเวลา						
74. มีการดูแลการจัดเก็บรองเท้าอย่างเป็นระเบียบ สามารถ ไว้วางใจได้ว่าไม่สูญหาย						
75. ห้องน้ำและสุขภัณฑ์ต่างๆเช่น อ่างล้างหน้า โถปัสสาวะ ชาย หญิง สะอาดและไม่มีกลิ่นรบกวน						
76. มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุและคนพิการ เช่น ที่จอดรถ ห้องน้ำ บันได ทางเดิน เป็นต้น						
77. มีการดูแลรักษาความปลอดภัยทั่วถึง ทำให้รู้สึกปลอดภัย ทั้งชีวิตและทรัพย์สิน จากกลุ่มมิจฉาชีพ						
78. มีการดูแลจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบ และเพียงพอต่อ จำนวนนักท่องเที่ยว						
79. มีถังขยะ บริการตามจุดต่างๆ ทั้งภายในและนอกวัด เพียงพอ						
80. มีการจัดที่ขายสินค้า บริเวณรอบวัดฯ เป็นระเบียบ เรียบร้อย ไม่บดบังทัศนียภาพของวัดฯ						
81. การจัดซื้อร้านค้าขายของที่ระลึกบริเวณวัด มีความเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราช						
82. สินค้าของที่ระลึก ที่จำหน่ายบริเวณวัด มีความเป็น เอกลักษณ์ของจังหวัดนครศรีธรรมราช อาทิ เครื่องถม ผ้า ยก นอโม เป็นต้น						
83. โดยรวมแล้วท่านได้รับประสบการณ์ที่ดี และประทับใจ จากการมาที่วัดพระมหาธาตุฯ แห่งนี้						
การจัดการการท่องเที่ยววัดพระมหาธาตุฯ โดยหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน						
84. มีการประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับ วัดพระมหาธาตุฯ ในโรงแรม รีสอร์ท ที่ท่านเข้าพัก						

การจัดการการท่องเที่ยว วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	ระดับความคิดเห็น					
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่ เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง (1)	ไม่ ทราบ ข้อมูล (0)
85. มีการประชาสัมพันธ์/เผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับ วัดพระมหาธาตุฯ ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆภายนอกวัดฯ						
86. พนักงาน ของ โรงแรม ร้านอาหาร หรือ รถขนส่ง สาธารณะสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับวัดพระมหาธาตุฯ ได้เป็น อย่างดี						
87. พนักงาน ของ โรงแรม ร้านอาหาร หรือรถขนส่ง สาธารณะ มีความยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็นมิตร						
88. พนักงาน ของ โรงแรม ร้านอาหาร หรือรถขนส่ง สาธารณะ มีความเป็นเจ้าบ้านที่ดี โดยต้อนรับและช่วยเหลือ ท่านด้วยความเต็มใจ						
89. พนักงาน ของ โรงแรม ร้านอาหาร หรือรถขนส่ง สาธารณะ มีความคล่องแคล่ว กระตือรือร้นในการทำงาน และสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี						
90. คนในพื้นที่ของจังหวัดนครศรีฯมีความเป็นเจ้าบ้านที่ดี โดยต้อนรับและช่วยเหลือท่านด้วยความเต็มใจ						
91. คนในพื้นที่ของจังหวัดนครศรีฯ ยิ้มแย้มแจ่มใส และเป็น มิตร						

92. ใครคือผู้ที่นำท่านเยี่ยมชม และให้ความรู้ประวัติ ความหมายของโบราณสถาน /วัตถุ ภายในวัด พระ
มหาธาตุฯ?

() 1. เจ้าหน้าที่ของวัดฯ	() 2.มัคคุเทศก์/ไกด์ของบริษัทนำเที่ยว
() 3. อาสาสมัครชุมชน/ มัคคุเทศก์เยาวชน	() 4. อื่น ๆ โปรดระบุ
() 5. ไม่มีใครพาเยี่ยมชม	

หากท่านมีผู้นำท่านเยี่ยมชม ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

การจัดการการท่องเที่ยว วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร	ระดับความคิดเห็น					
	เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (5)	เห็น ด้วย (4)	ไม่ แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็น ด้วย อย่าง ยิ่ง (1)	ไม่ ทราบ ข้อมูล (0)
93. ผู้นำท่านเยี่ยมชม มีความรู้ในประวัติศาสตร์ของ โบราณสถาน/วัตถุ ภายในวัดพระมหาธาตุฯ เป็นอย่างดี						
94. ผู้นำท่านเยี่ยมชม สามารถอธิบายรายละเอียดต่าง ๆ ภายในวัดพระมหาธาตุฯ ได้เป็นที่พึงพอใจท่าน						
95. ผู้นำท่านเยี่ยมชม สามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ดี						
96. ผู้นำท่านเยี่ยมชม สามารถชี้แนะเกี่ยวกับกฎระเบียบ ต่างๆของวัดได้ดี เช่นการถอดรองเท้า การแต่งกาย การถวาย ผ้า จุดในการจัดรูปบูชา การถ่ายรูป เป็นต้น						
97. ผู้นำท่านเยี่ยมชม มีความยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นมิตร และ พร้อมให้บริการอย่างเต็มความสามารถ						
98. ผู้นำท่านเยี่ยมชม มีความคล่องแคล่ว กระตือรือร้นใน การทำงาน และสามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี						

ส่วนที่ 5 ด้านผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากการขึ้นทะเบียน
วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นมรดกโลก

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับผลกระทบ				
	5	4	3	2	1
สิ่งดึงดูดใจเพื่อการท่องเที่ยว(Attraction)					
99. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้จำนวน นักท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชเพิ่มขึ้น					
100. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะเพิ่มคุณค่าให้กับ การท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช					
101. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะสร้างชื่อเสียงให้กับ การท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับผลกระทบ				
	5	4	3	2	1
ท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชในระดับสากล					
102. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะสร้างความมั่นใจในมาตรฐานให้กับการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช					
103. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราชมีราคาแพงขึ้น					
104. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกกระตุ้นการเรียนรู้เกี่ยวกับจังหวัดนครศรีธรรมราชด้วยการท่องเที่ยว					
105. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกกระตุ้นการอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราช					
106. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้วิถีชีวิตของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเปลี่ยนแปลงไป					
107. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้เกิดความยุ่งยากในการเดินทางท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช					
108. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกปิดกั้นการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมของจังหวัดนครศรีธรรมราช					
109. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราชเกินความจำเป็น					
110. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งความเหลื่อมล้ำทางสังคมของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราช					
การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility)					
111. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความสะดวกในการเดินทางมาจังหวัดนครศรีธรรมราช					
112. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งปัญหาในการขนส่งนักท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช					
113. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะช่วยให้คนในชุมชนของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ประโยชน์ด้านการขนส่ง					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับผลกระทบ				
	5	4	3	2	1
114. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะเพิ่มมลภาวะจากการขนส่งนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช					
115. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้การจัดการจราจรของจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นระเบียบมากขึ้น					
116. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้มีคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชเข้ามาติดต่อหน่วยงานต่างๆได้ลำบากขึ้น					
117. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้การเดินทางมาจังหวัดนครศรีธรรมราชมีราคาแพงขึ้น					
118. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้มีการนำมาตรฐานสากลด้านสิ่งแวดล้อมมาใช้ในระบบคมนาคมขนส่งของจังหวัดนครศรีธรรมราช					
119. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะช่วยเพิ่มการเข้าถึงข้อมูลและสถานการณ์ต่างๆของจังหวัดนครศรีธรรมราชได้ดีขึ้น					
120. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้การพัฒนาด้านโลจิสติกส์ของจังหวัดนครศรีธรรมราชรวดเร็วขึ้น					
121. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดปัญหาการหมุนเวียนของคนในการนมัสการพระธาตุ					
122. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะสร้างรายได้จากการขนส่งนักท่องเที่ยวให้คนในจังหวัดนครศรีธรรมราช					
กิจกรรมการท่องเที่ยว (Activity)					
123. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดธุรกิจใหม่ๆ					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับผลกระทบ				
	5	4	3	2	1
เพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช					
124. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ประเพณีของคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชได้นำเสนอให้กับนักท่องเที่ยว					
125. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการรื้อไหลของรายได้ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในจังหวัดนครศรีธรรมราช					
126. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวจะใช้ทรัพยากรไม่เกินขีดความสามารถในการรองรับ					
127. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้กิจกรรมการท่องเที่ยวนำมาซึ่งทัศนคติด้านลบของนักท่องเที่ยวต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัดนครศรีธรรมราช					
128. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้เกิดมิตรภาพระหว่างคนในจังหวัดนครศรีธรรมราชและนักท่องเที่ยวผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยว					
129. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกทำให้เกิดข้อปฏิบัติที่ยุ้งยากในการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวของจังหวัดนครศรีธรรมราช					
130. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ต้องใช้ทรัพยากรของจังหวัดนครศรีธรรมราช มากขึ้นและนานขึ้น					
131. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวระดับสากลสู่จังหวัดนครศรีธรรมราช					
132. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ไม่สอดคล้องกับภูมิสังคมของจังหวัดนครศรีธรรมราช					
133. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกนำมาซึ่งกิจกรรมการ					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับผลกระทบ				
	5	4	3	2	1
ท่องเที่ยวที่จำเป็นต้องใช้แรงงานจากภายนอกจังหวัดนครราชสีมา					
134. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวเพื่อนำมาใช้ในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมของจังหวัดนครราชสีมา					
ที่พักแรม (Accommodation)					
135. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดรายได้มากขึ้นจากการพักค้างคืนของนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครราชสีมา					
136. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการใช้อัตลักษณ์ของจังหวัดนครราชสีมาใช้ในการออกแบบตกแต่งที่พักแรมด้วยกระบวนการสร้างสรรค์มากขึ้นรายได้มากขึ้น					
137. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดรูปแบบที่พักแรมที่ไม่สอดคล้องกับบริบททางสังคมของจังหวัดนครราชสีมามากขึ้น					
138. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการรั่วไหลของรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดนครราชสีมาผ่านธุรกิจที่พักแรมมากขึ้น					
139. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจที่พักแรมในจังหวัดนครราชสีมา เกิดความตระหนักถึงความสำคัญด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมรายได้มากขึ้น					
140. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการควบคุมโฮมสเตย์ในจังหวัดนครราชสีมาจากหน่วยงานภายนอก					
141. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการปรับตัวทางสังคมของจังหวัดนครราชสีมาผ่านธุรกิจที่พักแรม					
142. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความยุ่งยากเนื่องจากกฎเกณฑ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่มากขึ้นในการดำเนินการธุรกิจที่พักแรมใน					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับผลกระทบ				
	5	4	3	2	1
จังหวัดนครศรีธรรมราช					
143. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการพัฒนา เครือข่ายการท่องเที่ยวและเครือข่ายที่พักแรมในจังหวัดนครศรีธรรมราช					
144. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการนำเข้าองค์ ความรู้ด้านการจัดการที่พักแรมจากภายนอก ซึ่งลดคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น ของจังหวัดนครศรีธรรมราช					
สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว (Amenity)					
145. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดแผนการ จัดการความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดนครศรีธรรมราช					
146. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความปลอดภัย ต่อชีวิตและทรัพย์สินในจังหวัดนครศรีธรรมราชมากขึ้น					
147. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการพัฒนาใน การออกแบบของฝากและสินค้าที่ระลึกของจังหวัดนครศรีธรรมราช					
148. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งการสร้างศูนย์ ให้ข้อมูลการท่องเที่ยวตามมาตรฐานสากลในจังหวัดนครศรีธรรมราช					
149. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้ร้านอาหารใน จังหวัดนครศรีธรรมราชขึ้นราคา					
150. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดความแออัดใน สวนสาธารณะและสวนสุขภาพในจังหวัดนครศรีธรรมราชมากขึ้น					
151. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะทำให้เกิดการลดคุณค่า และความสำคัญของร้านขายของชำในจังหวัดนครศรีธรรมราช					

ประเด็นความคิดเห็น	ระดับผลกระทบ				
	5	4	3	2	1
152. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งการควบคุมการจัดการการท่องเที่ยวจากภายนอกจังหวัดนครศรีธรรมราช					
153. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งมาตรการที่มีประสิทธิ ภาพในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติของจังหวัดนครศรีธรรมราช					
154. การขึ้นทะเบียนวัดพระมหาธาตุฯเป็นมรดกโลกจะนำมาซึ่งสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยวมาให้จังหวัดนครศรีธรรมราช จะเป็นผลให้เกิดการทำลายสิ่งแวดล้อมตามมามากขึ้น					

*** ขอขอบคุณที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถาม 😊 ***